ՆՈՒՄԵՐՈ 1776 — 1883 ՅՈՒԼԻՍ 15 ՇԱԲԱԹ — ԵԼՍԻՆՋԻ ՄԷՋ

ԹԷՐՋԻՄԱՆԸ ԷՖԷՆԴԻ

ՄԵՎԱՏՍԸ ԲՈԼԻՍԻՍԻՆ ԻԼՄԻՆՅԷ ՎԷ ՄԻԼԼԻՆՅԷ ՎԷ ՍԱՒԻՐԷՅԻ ՃԱՄԻ ԵՒ ԷՄԻ ԿԱԶԷՄԱ ՏԷՐ

ԱԳՈՆԼ ԳԻՆԸՆԹԼԱՐԸ

Մէջիտիկէ 20 գրուշտան

ՍԹԱՄՊՈՒԼ ԲԺԻՇԿ

Պիր ամէնէլիք . . . . 180 գրշ.
Ալթը այլըգ . . . . 90 »
Իւչ այլըգ . . . . 50 »

ՎԻԼԱՅԱԹ ԲԺԻՇԿ

Բնակա իլէ իրսալ օլունմագլար իչուն

Պիր ամէնէլիք . . . . 220 գրշ.
Ալթը այլըգ . . . . 110 »

30 ԲԱՐԻ

ԻԼԱՆԱԹ ԳԻՆԸՆԹԼԱՐԸ

Պէհէր սաթրը իչուն

1 վէ 2 վէ Ճինճի սահիֆէյէ . . 5 գրշ.
Ճինճիւ սահիֆէյէ . . . . 2 »

ԻԽԹԱՐ. Պանգա, Շիրքէթ վէ ամբարը սարրաֆիյէյէ այնա իլանաթ.

2 վէ Ճինճիւ սահիֆէյէրէ . . 6 գրշ.
Ճինճիւ սահիֆէյէ . . . . 4 »

Զիյատէ մուտտէթ իչուն իլանաթա այրը բազարլըգ օլուր։

Մէվատար նաֆիսյա տապիր պէնա. լէր մէճմանէն գապուլ օլունմագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ իտտէ օլունմայաճագ տուր։

30 ԲԱՐԻ

Խարբէրտէսի, հէյէթը Թահրիրիէսի վէ մաթպասասը, ՍԹամպօլսա Պասը Ալի ճատտէսինտէ Նումէրո 20 խանէսէ տիր։ — Կապէթանըն ումուրը իտարէ վէ թահրիրիէսինէ այնա քեաֆիֆէի մէվատա հագգընտա Միսիրի կազէթա Տիգրան Ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունմագը կիպի, քեաֆիֆէի մէքէթիպլին տախի անրն նամընա կէօնտէրիլմէսի Բագթիկա իտէր։

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎ ԱՏԻՍ

Շգ օտրատան Թոյշա եաղըլը-ղընա կէօրէ, Ամնաուտլըգտա Մագրէլի, Շարա վէ Շէօյի գա-պիլէլէրի հէնուզ մուգ ամէմէթ իթմէքտէ իսէլէր տէ, քէմալը սի-բաթլա իճրաի ամէլիյաթը սաքէրիյէ օլունմասընտան տա գօրգմագա պաշլամիշլար տուր։ Գօմանտան Հաֆրզի բայա հազ-րէթլէրի՝ Մագրէլի գապիլէսի ա-լէյհինէ եիրիսիյ իթմէքտէ ի-քէն, եօլտա պիր հէյէթը մէ-պուսէյէ բաաթ կէլիպ, պու հէ-յէթ՝ գապիլէնին իթտաթ իթ-մէյէ հազիր օլարգընը պէյան իթ-միշ տիր։ Պու իթտաթա, Ամիրի էկանընը գաթիլէրի թէլիմ օլըն-մասը վէ գօմանտանըն էմրէրինի ախզ իթմէք իւզրէ սէրքէտէլէ-րին Շգ օտրալա կէլմէսի չարթ գօնմուշ իսէ տէ, Թային օրընան միւտտէթ զարֆընտա չէրտիթը մէգքիւրէ իճրա օլունմամշ օ-տրգընտան, Հաֆրզ բայա հազ-րէթլէրի՝ ալթը թապուր ասքէր-լէ ատիլէր ալէհինէ եիրիսիյինտ տէվամ իթմիշ տիր։

—

ԳՕԼԷՐԱ

Վուգու պուլան տավէթ իւզ-րինէ պիճիմէյէ պէյէտիյէ միւ-տիրլէրինն էվվէլքի կիւն Շէհր Էմանէթինտէ ագտը իճթիմա ի-տիպ, գօլէրա հագգընտա իթ-թիսադը լազմ կէլէն թէտապի-րէ տիր թայիմաթլար տավ էյ-լէտիքլէրինի տիւն եազմիշ իտի։ Մուտիխարէն պու պապտէ իսթիհսալ էյլէտիյիմիզ թաֆի-լաթա կէօրէ, Շէհր Էմանէթի՝ իչպու իճթիմատա, մուտիրէյ-հիմ միւտիրլէրէ պիրէր տէֆթէր թէվզի էյլէմիշ տիր։ Պունըր՝ մէգքիւր տէֆթէրէ սիւրիւթմիշ օլարգլարը սօգագլարը, թէմիզ-լէթտիրմիշ օլարգլարը վէ հաֆ-թատա պիր տէֆա — ֆունդ տէօքտիրմէյէ մէճմպուր պուլն-ուրգլարը մէմյարը, մուհաճիր-լէրտէն թախլիյէ իմտիքլէրի խան վէ խանէլէրի թէֆթիշլիմտիքլէրի մահալլէ վէ տիւքքէանլարը, սօ-գագլարտա եա տէնիզ քէնար-լարընտան գալարթմիշ օլ-տուգլարը հայման էյզէրինի, վէ գաբաթտրմիշ օլտուգլարը լազմիարը վէ սաիրէյի հէր կիւն գայտ իտէճէքլէր տիր։

Հէր պէյէտիյէ միւտիրի մէգ-քիւր տէֆթէրի հէր սապահ Շէհր Էմանէթինէ կէօնտէրմէյէ մէճ-պուր օլուպ, Էմանէթը միւշարէ-լէյհա տախի տէֆթիրը մէգ-քիւրէյի հէր տարէէնինքինի պիթթէքիրգ նէյր իթտիրէճէք տիր։ Պիր պէյէտիյէ տարէէսի՝ թէտապիրը մէգքիւրէյի իթթի-խազ էյլէմէտիյի թագտիրտէ, սրհհէթ վէ թէհլիքէթը ումումի-եէ մատտէսինտէ հիչ պիր իշ եաբմամշը նազարը իլէ պագըլըպ, էյլէճէճ տէ նէյր օլունճագ տուր։

Հէր տարէէնին իճրա իտէճէկի իչպու թէտապիրէ քէսպը մա-լիւմաթ, վէ թէտապիրը մէգքիւ-րէնին իճրա օլունուպ օլունմա-տրդընա նէզարէթ, վէ իյճապը հա-լինտէ մէրճիինէ միւրաճաաթ ի-տէպիրմէսի իչիւն թէտապիրը մէգքիւրէնին էհալիյէ պիտիրիւ-մէսի հագգընտա էվամիր իթա օլունմուշ տուր։ Էհալի՝ ֆիրան վէ ֆալան թէտպիրտէն շիքէյէթ իթմէք վէ պիր եէնի թէտպիրթէք լիֆ էյլէմէք իչիւն Շէհր Էմանէ-թինէ թագտիմը արզուհալ իտէ-պիլէճէքտիր։ Եէնի պիր թէքլիֆ վուգունտէ, թէքլիֆը մէգքիւր Շէհր Էմանէթի թարաֆընտան մէնսուպ օլտուղու պէյէտիյէ տա-իրէսինէ իհալէ օլունուպ ըէյի իսթիֆսար գըլընճագ տուր։ Ար-զուհի Շահանէ մուճիպինճէ պու պապտէքի բարօրթօյար խա-քիբաի Շէհրիյարիյէ արզ ու թագ-տիմ գըլընճագ տուր։

Էվվէլքի կիւն Ալթընճը Ցարիրէ մէմուրինի Գէյօղլունտա պագը պագգալ տիւքքեանլարընը տօ-լաշարագ, սարտէլա վէ բէյնիր կիպի պիր թագըմ պօզուգ մալ-լար պուլմուշ, տէնիզէ տէօքմիւշ-լէր տիր։

Էմիր ալի մուճիպինճէ պու-մուտէնէ հէր կիւն վուգու պու-լաճագ մը։

Զէյնէ Ալէքէրէ կազէթասընն թէէմինէն պէյանընա կէօրէ, ըՍ-պանիա սուլարընտա վագը Պա-ւէար առալարընն մէրքեզի օլան Բալա շէհրինտէ գօլէրա իլէթի զուհուր իթմիշ, վէ Մաժօրգ ա-տասը սէքէնէսի հիճրէթէ պաշ-լայօրլար իմիշ։

Պու պապտէ Սէնէլ կազէթասը-նա ալաֆր. 18 յուլիս Թարիխիյէ Մարսիլիատան աթիտէքի թէ-լէկրաֆ չէքիմիշ տիր։

«Պաւէար առալարընն մագարը պուլունան բալամատա գօլէրա զու-հուր իթտիկնէ տաիր պուրայա վիւրուտ իտէն խապէր՝ հէյէճանը ագիմ մուճիպ օլմուշ տրը։ Մաժօրգլարընն թօքտան հիճ-րէթի իթմէքտէ օլտրգլարը թէէ-մին օլունը յօր։ Իյպու տէհէրթի խապէրլէր իւզէրինէ։ Մարսիլիա սրհհէյէ մէճիսի պու կիւն էյ-լէնտէն սոնրա ագտը իճթիմա էյլէյէճէք տիր։»

Մարսիլիա մէճիսը սրհհէյէսի՝ ալաֆր. յուլիսին 19ընճը կիւնկի վուգու պուլան իճթիմատա, Պալէար առալարընտա զուհուրի բիրայէթ օլունան գօլէրանընն սա-հիհ օլուպ օլմասընընը Մարսիլ-եատա մուգիմ Սպանիա գոնսօ-լօսընա սօրմայա գարար վէրմիշ, վէ օլ պապտէ քէմալը կէրմի իլէ թէտապիրը սրհհէյէ իթթիհազ օլունմասընը թահթը գարարա ալմիշ տրը։

* *

Ոէլանիքտէ գօլէրա ալէյհին-տէ թէտապիրը միէսսիրէի սրհ-հիյէեէ իպթիտար օլունմուշ արը։ Շէհրը մէգքիւր տէօրթ գրսմա թագսիմ օլունուպ, պէհէրի պիր պէյէտիյէ թապլպինին նէզարէ-թինէ հէվալէ գէլընմէշ արը։ Պունտան պաշպա պիր գօմիսիօ-նը ֆէվգէլատէի սրհհիյէ թէշ-քիլ օլունուպ, հէր մահալլէնին միթէպէրանընտան միթէշէք-քիլ պուլունմուշ օլան իշպու գօ-միսիօն՝ սօգագլարընն վէ խանէ-լէրին թէմիզլէտիլմէսի մատտէ-սինէ միւպաշէրէթ էյլէմիշ տիր։ Մէգքիւր գօմիսիօն ագալարը՝ իթթիհսագը էմր օլունան թէտա-պիրը սրհհիյէնին իճրա օլունուպ օլունմասընընը թահգիգ զրմնը-տա խանէլէրէ կիրմէյէ մէէղուն իմիշէր։ 1863տէ զուհուրա կէլէն պէօյիւք գօլէրատա Սէլանիք շէհրինին հէման քեամիլէն պու իլլէթը միւտհիշէտէն ագատէ պուլունմասը օլ վագթ իթթի-խազ օլունան թէտապիրը ֆէվ-գէլատէի սրհհիյէ սայէսինտէ ի-միշ։

(Տիկէր ԳՕԼԷՐԱ հավատամաթը ի-չիւն Ցիւնճիւ, վէ ՏԱԽԻԼՑԷՆ հա-վատամաթը իչիւն սոն սահիֆէյէ միւ-ճատամաթ օլունա.)

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Ազժանս Հավաս գ-ոմ-ոնէ-ոը Բ-ոբ-ֆէնոտ Մոդ-ոտ-ոը Բէգ-ոէ օր-ոն Ֆէնէր-ֆէտ տոր։

Իսկէնտէրիյէ 26 յուլիս

Սրհհիյէ մէճլիսինտէն վէրիլէն յուլիս 23ինճի կիւնքի գօլէրա բարօրթօսը տրը։

Գահիրէ	367	»
(Պունլարտան իքիսի ին-կիլիզ ասք.քիրինտէնտիր։)		
Կիզէ	55	»
Թանթա	28	»
Պէլգաս	21	»
Շեպկին—Գօմ	7	»
Մահալլաքէպիր	56	»
Զիֆք	21	»
Մանսուրա	12	»
Իսքէնտէրիյէ	2	»
(Պու իքի վէֆիյաթ իչէ-րիլէրտէն կէլէնլէրտէն տիր։)		
Ցիմեաթ	5	»
Իսմէլիի վէրիլմէյէն մա-հալլէրտէն	65	»

ԱԶԳԱՑԻՆ

Էվվէլքի կիւն կրօն. ժողով՝ Մինթանճեան Գեր. Տ. Գրիգորիս Սրբազանըն Ատենապետութիւնը թահրիրնտա պիլ իճթիմա, պագը մէսաիլին միւզաքերէսիլէ մէշ-զուլ օլմուշ տրը։

—

Պիր վագթտան պէրու Թէքիր-տաղընտա պուլունան Տիգրանեան Գեր. Տ. Մկրտիչ եպիսկոպոս էվ-վէլքի կիւն Տէրսաատէթէ կէլէ-բէք, Բաթրիգ Ամեն. Տ. Ներսէս Սրբազան հաղրէթլէրինին նէգ-տիրէք ազիմէթ իթմիշտիր։

—

Պունտան ազտէմ խառն ժողո-վընն վէրտիկի պիր գարար մուճի-պինճէ, Տիյարպէքիր Ազաչնոր-գը սապգ Նանարեան Գեր. Տ. Փիլիպպոս Սրբազան ճումա էրթէսի կիւնի Ազաչն. Տեղապահ մէմուրիյէթիլէ պաղտատա միւ-թէվէճճիհէն Սթամպօլոան հա-բէրքէթ իթմիշ տիր։

—

Պունտան իքի սէնէ էվվէլ պիր քիւրտ էօտուրմիշ օլմագ թէօհ-մէթիլէ պիր գայ տէֆա խթին-թագ վէ մուհաքէմէ օլունմշ վէ սէպիլի թանիյէ խրիմիշ օլան Պաշ գալէ վանքընն Վանահայրը Բազունի Յովհաննէս վարդապե-տին պու տէֆա վանտա երնէ թէվգիֆ վէ հապս օլունարքընը օրատան կէլէն խուսուսի պիր մէքթուպտա օգտամշ ըզ տրը։

—

Վէնետիկէ Մխիթարեան Մի-սրանութիւնընա ախտ օլան Ս-ղարար վանքընն պիր գրսմ միհթէրէգ օլարքընը կէյէն կիւն մուխթասարէն եազմիշ իտի։

Լուէպպէթը միլլիյէթիզդ հէր մուհիպպ օլանլարն շիւպհէսիզ հիւսն ու քէտերինի մուճիպ օլան աֆէթը մէգքիւրէ հագգընտա պագը թաֆսիլաթ ախզ իթմիշ օլ-մասարքընտան, պէրվէճճը ախի տէրճ ու պէյան իտէրիզ։

Պու հարիգ Յուլիսին 2/14ինճի ճումա էրթէսի կէճէսի ալաֆ-բանկա սաաթ 9 բասատէլէրինտէ զուհուր իթմիշ տիր։ Օ կիճէ եօր-թու միւսաֆէթիյլէ վէնետիք էհալիսի այագ իւզրէ պուլունարպ, հէր քէս հարիգը մէգքիւրը էվ-վէլա պաշդա պիր ախէթ զանն իթմիշ, իսէ տէ, մուախխարէն պունընն եանկընն օլարքը Լիսօ վէ վէնետիկտէ խապէր ալընարքընտան, թապիաթը իւլէ իմնատա պիր ադ կէճիքմիշ, վէ լաքին երնէ էյի եէթիշիւրէք, էվվէլճէ եաղարը-ղընը վէճճէյլէ վանքընն քեամի-լէն խարապէյէթի էօնիւ ալընմշ արը։

Եանկընն Ս. Ղազար վանքընն չէմալը ղարպի ճիհէթինտէ պուլ-լանան Նորընծալար տարէսինտէն զուհուր իտուպ, բիւգնեար տախի չիտտէթի օլարքընտան, պինանընն տէօրթ թարաֆընա սի-բայէթ իթմէք մէյլինտէ պուլըն-մշ վէ քիթիւպանէ իլէ միւ-զէխանէնին պուլընարքը տարիրէյ տօղրու եիւրիւմէք սուրէթինտէ կէօրիւնմիշ իսէ տէ, հէյէ քի վէնետիքտէն եէթիշէն թուրմ-պալար վէ մուավէնէթը տարիրէ սայէսինտէ եանկընն պու թէհ-տիտի մէն իտիլմիշ, վէ անճագ 180 սէնէ ագտէմ Մխիթար Աբբահայ-ըընն իգամէթ իթտիկի 2 օտանընն պուլունարգլարը ճէնուպը զար-պի տարիրէսի քեամիլէն միւհթէ-ըեգ օլարքը հալտէ, սապահընն ալաֆր. սաաթ 5ինտէ անճագ եանկընն պատարբրբմշ արը։

Իշպու հարիգտէն վանքա թէ-ըէթթիպ իտէն զարար ու գիյան 150տէն 200,000 ֆրանգա գատար թախմին օլընարքը կիպի, պինա-սը տա սիկուրթայա գօնուրմուշ տէյիլ իմիշ։

Եանկընն սէպէպը վուգուբ հէ-նուզ էյիճէ անլաշըլմայըպ, պա-զըլարընն պէյանընա կէօրէ, տէրսանէլէրին իւսթ գաթընտա երզրը քեազրա բարչարը՝ օ կիւնլէրտէ վագը օլան չիտտէթը հարարէթտէն նաշի քէնտի քէն-տիլէրինէ գըզըպ աթէշ տրմշար արը։

Նկէր հարիգը մէգքիւրտէ ըէ-սիմէր, ռնթիգալար վէ քիւ-թիւպանէտէքի թիթապար վէ վանքտա պուլունան պիճիմէք զիգըյմէթ էշտա գուրթարընը-մշ օյտա իտի, զարար գիյանընն միլեօնլարա պալիզ օլաճաղընտա չիւպհէ եօգ տրը։

Թարիխիյինասանա մանիմ օլ-ուրը վէճճէյէ, մէգքիւր Ս. Ղա-զար վանքընը Մխիթար Աբբա 1700 սէնէսինտէ վէնետիքտէ օ նամտա օյան ատանրն իւզէրին-տէ թէէսիս իթմիշ օլուպ, պու-նընն մագսէտի միլէթիմիզտէ նէյրը մէարիֆտէն իպարէթ պուլունմշը վէ պու մագսէտ միւմքին մէր-թէպէ հուսուլէ կէլմիշ տիր։

Իքի եիւզ սէնէյէ եագընն պիր միւտտէթ զարֆընտա Մխիթար-եանլար՝ մէգքիւր վանքտա ա-նայի վէ ֆիլոնա միւթէալլիգ խազինէլէր թօպլամշլար տրը։

Պէօյիւք Նարօլեան՝ Իթալիատա մանասթիրլարը գաբարըպ թա-րիգ ամլարը տաղրթարը սրբա-տա, պու վանքը Շարգտա պիր գավմ միյանընտա իր՝ ու մէարի-ֆին ինթիշարընա վասէթա օլտը-ղընը խապէր արընճա, օնա բիա-յէթ իտուպ տօղունմամշը տրը։

Մէգքիւր Ս. Ղազար վանքը հագգընտա վէնետիքլիներին թէ-վէճճիհ վէ մուհապպէթը ֆէվ-գէլատէլերի օյմար հասէպլիլ, վանքտաքի քիլիսէնին գամրա-նաը աֆէթը մէգքիւրէ յի տու-յուրմագ իւզրէ հրզը հրզը չա-լընմագը էնտատ, էհալիի մէր-գումէ կիւրուհ կիւրուհ եանկրն մահալլինէ տօղրու գօլուշմուշ վէ ֆէլաքէթին էօնիւ չարուգ ալն-մասընը քէմալը խալուսէթլէ ար-զու վէ թէմէնիի էյլէմիշ տիր։

—

Լիվիէճէ իլան իտիլտիկի վէճճ-լէ, տիւնքի բէնճէչնպիհ կիւնիւ Գասաբքէօյտ վագը կիճէլի կիւն-տիւլիւ Մխիթարեան մէքթէպի-նին սէնէլիք թէվզիի միւքեա-ֆաթ բէսմի իճրա օլունրպ, մէք-թէպին իշ վէ տիշ գարուլարը Օսմանը, Ֆրանսրզ վէ Իթալեան պայրագլարը իլէ վէ խաչ շէքլին-տէ տէֆնէ քէմերլերլէ տօնատրլ-մշլար իտի։

Շակիրտանընն չզմշը օյտուգ-լարը բէսիմլէր այրճա պիր օտա-տա էնզարը էհալիյէ թէշէիր ի-տիլմիշ օլարքը կիպի, օտան մէգ-քիւրտէ՝ Մխիթար Աբբանընն եաբ-ը պէյտէն եօգաբը հէյէքլի տա-խի պուլունմագտա իտի։ Քէգ-լիք Միւսաֆիրլանէ թապիր օլու-նան տիկէր պիր օտա տա իրմ-մատէնիյատա միւթէալլիգ էշտա իլէ միւգիյէն իտի։

Ֆաղիլէթլու Ամպէրպայեան Մովսէս Գերապայծառ զիյնէթը մէգքիւրէյէ իճրաի բիյաէթ իթ-մէքտէ վէ վէնետիկ իլէ վիէննա Մխիթարեան Միաբանութիւնա-ընտան պիր չօգ վարդապետ հա-զըր պուլունմագտա իտիլէր։ Քէ-զալիք Շէմը Մէարիֆ մէքթէպի միւտիրի Ղպտի էֆէնտի, Մէք-թէպը Միւքիյէ միւտիրի Շէրա-ֆէտտին պէյ վէ իթալեա գօն-սօլոսը Մ. Սիմոնէթթի վէ պապը Էվրօբա կազէթաբարընն մուխ-պիրլերի վէ էրքէք վէ գատտն էրէյիճէ պիր էհալի զիյնէթը մէգքիւրէտէ հազրը պուլունմշ-լար տրը։

Սաաթ 6 պուչուգտա բիյանօ չալընմագա պաշլայրպ, շակիր-տան եէքթարզ բուպալարընը կի-յինմիշ օյարքարը հալտէ, սրբա իլէ զիյնէթ մահալլինէ կէլտի-քտէն սոնրա, հէփսի պիր ադրզ պիր նազմէ թէրէննիւմ իթմիշ-լէր տիր։

Պատէհու շակիրտանը մուսիսի-էյհիւմտէն Յովհաննէս Կիւմիւշ-ճեան տախի էրմէնիճէ «ոը պիր նազմէ թէր/ննիւմ իտուպ, պունը միւթէագըպէն մէքթէպին տէրս նազարը Հ. Մէսրոպ Սահակեան՝ մէքթէպին սէնէլիք բարօրթօսը-նը գրաաթ իթմիշ, վէ պունտա բուհանիի մուսիսիէյհ քէմալը տիրէրինէ գըզըպ աթէշ տրմշար արը։

Նկէր հարիգը մէգքիւրտէ ըէ-սիմէր, ռնթիգալար վէ քիւ-թիւպանէտէքի թիթապար վէ վանքտա պուլունան պիճիմէք զիգըյմէթ էշտա դ

ՄԱՃԱՐԻՍԹԱՆՏԱՌԻ ԵԷՀՈՒՏԻԼԷՐԻՆ ՄՈՒՀԱՔԷՄԷՍԻ

Կէչէնլէրտէ Մաճարիսթանը պիր չէհրինտէ եսթէր նամրնտա պիր Խրիսթիան գրգրնը նէհոտիլէր թարաֆընտան կիւեա խոռոռուշ իչիւն պօղաղանմը օլտրգընա տայիր պիր մուհաքէմէ ճէրէեան իթմէքտէ օմմասընը պէյան իյէմիշ իտի։

Պու մուհաքէմէ հալէա հէր կիւն տէվամ իթմէքտէ, վէ եիզտէն զիատէ չահիտլէրին պիրիպիրէրինէ միթթէնագրս իֆատէլէրի իլէ իշ կիթտիքճէ գարընչպ բիւրիւզլէնմէքտէ տիր։

Էվրօբատա պէօյիւք վէ քիչիւք, հէման հէր կիւն պու մուհաքէմէտէն պահս իթմէյէն կաղէթա բէք ազ պուլունմագտա տըր տէսէք ճայիղ տիր։

Տիւնեա իւզերինտէ, վէ ալէլ խուսուս էն զիատէ մէտէնի միլլէրտէ, հէման հէր կիւն պու եօլտա ճինայէթլէր էքսիքսիզ տիր։

Պիր գրգանճ տէլիգանը քէնտի մսչուգասընը վուրուպ էօլտիւրմիւշ, նամուսունա խալէլ կէլմիշ սահիհլիյի վէ եախօտ ղանը իլէ ղաղապա կէլմիշ պիր գօճա քէնտի գարընընը քէսմիշ, եախօտ ալտանմը պիր գրգ քէնտի խային սէվկիւլիւսիւնիւ պօղաղլամը։ պունլար կիսի ֆաճիալար հէր կիւնիւք վուգուսթլար տըրլար։

Հաթթա պունտան պիր գաչ կիւն մուգատտէմ Ալէմանիատա տախի պիր կէնճ գարը, քէնտի իւչ նէֆէր էվլատլարընը պիրէր պիրէր գուզու կիսի պօղաղամը վէ սօնրա տախի քէնտի պօղաղընը քէսմիշ, վէ գանը պուչագ տախի, սըրը սըրբէա էլինտէ գալմը իտի։

Պու եօլտա ճինայէթլէրէն բէք ազլարը պիր միւտէթ կաղէթա սիթիւնլարընը իշղալ իտիպ, չօգլարը իսէ անճագ պիր իբի սաթը հիքայէտէն սօնրա ունուտուլուպ կիթմէքտէ տիրլէր։

Խմոլ պու թէք պիր գրգընը գաթլինտէն պու գատար ուզուն ուղատիյէ մուպահասարա կիրիշմէքտէն մագսատ, վէ պու գատար պէօյիւք պիր էհէմմիյէթ վերիլմէսինին հիքմէթի նէ՞ տիր։

Մէսէլա Թուրշ կիսի պիր միհիմմ կազէթանրն պիլէ, հէր կիւն պու մէսէլէյէ սիթունլար ֆէտա իթմէքտէ օմասը, միւճէրրէտ պիր հիքմէթէ մէսլնի տիր։

Ֆիրվագը, մէսէլէնին տէյլ հալի իլլա էսասը, զանն օլունուրընտան չօգ աղրը վէ բէք մուհիմմ տիր։

Մէսէլէ, Խրիսթիանլրգ վէ եէհուտիլիք մէսէլէսի տիր։

Եէհուտիլէրին հէր սէնէ քէնտի Խոռոռուշլարընը թէրթիպ իթմէք իչիւն պիրեր կէնճ Խրիսթիան պօղաղամագտա վէ անրն գանընը ալըպ Խոռոռուշա գաթմագտա օլտուգլարընա տայիր, հէման հէր Խրիսթիան միլէթլէրին ատի թագրմընտա պիր իթիգատը պաթըլէ մէվճուտ պուլունմագտա տըր։

Իշթէ մէսէլէյէ աղըրլրգ վէրէն ճիհէթ պու տըր։

Պարպարլրգ տէվրէրինտէն ինթիգալ իտէն պու ասըլըզ վէ զարազ ու նէֆֆանիյէթ էսէրի օլան պարպար իթիգատրն հալէա մէտէնի Էվրօբատա տախի քէնտի էսէրինի պագը սագլամըշ օլմասը, բէք թէէսսիֆ օլունանագ մէվատտէն տիր։

Վէ մատամ քի Էւրօբանրն հէր գրթասընտա քիւլիյէթլի եէհուտի պուլունմագտա տըր, վէ մատամ քի Մաճարլրընրն պիր թագրմը վէ հաթթա պունլարրն տախիլինտէ պուլունան բէսմի պիր տէվլէթ մէմուրը պիլէ, միճէրրէտ եէհուտիլէր մէրգումէ եսթեր նամ գրգրն գանընը Խոռոռուշ գաթմագ իչիւն անը պօղաղամըշլար տըր տէյլ իստատա վէ տավա իթմէքտէ տիրլէր, իմտի թապիաթը իլէ Էւրօբա էհալիսի վէ անրն անէի էֆքէարը օլան կաղէթալար տախի, մէսէլէեէ ֆէվգէլատէ պիր էհէմմիյէթ վէրէճէքլէր իտի։

Էլհասըլ պու մուհաքէմէնին, եէհուտիլիք նամուսու վէ հայսիեէթի իւդէրինէ պէօյիւք պիր թէէսսիրի պուլունաճագ տըր։

Զաթէն Էւրօբանրն հէման էքսէր գրթասընտա, եէհուտիլէրին իշկիւզարլրգլարը, վէ պու իշկիւզարլրգլարը սայէսինտէ չօգ թարաֆտա Խրիսթիանլարտան զիյատ իլէրու կիթմէլէրի չօգլարընը հասէտինի թահրիք իթտիրինտէն, վէ իշկիւզարլրղա գարշըլրգ իշկիւզարլրգ բէգ ապէթի կէօթերէրէք եէհուտիլէրէ ֆայիդ կէլմէք էլլէրինտէ օլմատրղընտան, հասէտին արգասընտան ճէպր վէ ճէպրին արգասընտան տախի թապիդ վէ սիսկիւն հուսուլէ կէլմիշ, վէ իշկիւզարլրգարընտան պաշգա պիր գապահաթլարը, վէ հուգուգլարընը մուհաֆազա իթմէք իչիւն օրտուլարը վէ տօնանմալարը պուլունմայան պիչարէ եէհուտիլէր, ճինսի ինսանընն պիր մէնֆուրմագամընտա, թարլալարընտան, էվլէրինտէն վէ տիքքէանալարընտան չըգարըլրգ չօգ միլլէրտէն տիշարը աթըլմըշլար տըր։

Նիմոմ Եսթէր ֆաճէասընն մուհաքէմէսի ճէրէեանընտան տախի ազ չօգ անլաշըլմագտա տըր բի, եէհուտիլէրէ գարշը հիոս իտիլէն ատավէթ, Մաճարիսթանտա տախի էբէյիճէ քէօք սալմըշ տըր, վէ պայաղը խալգրն թէասսիւպը տինիյէսի թահրիքինտէ, եէհուտիլէրէ գարշը թիճարէթ ճիհէթինտէ կիրկինլիքլէրի պուլունանլարընն տախի բարմաղը պուլունմագտա տըր։

Եանի, եէհուտիլէրի Մաճարիսթանտան տիշարը աթմագ, եալնօտ հիչ տէեիլ իսէ հայսիյէթլէրինի գրբրպ իլէրու կիթմէլէրինէ մէյտան պրագմամագ իչիւն, Խոռոռուշա Խրիսթիան գանը գաթմագ իթիգատրնա գատտար թէնէզզիւլ իթմէյէնլէր, Եսթէր նամ գրգրն եէհուտի սինակօկասը իլէ միւնասէպէթի պուլունտուզունու, վէ եա գաղէն վէ եախօտ գաստէն էօլմիւշ եա էօլտիւրիւլմիւշ օլմասընը էլլէրինտէ ալէթ իտէրէք, գապա վէ միւթասսիպ էհալիյի եէհուտիլէրէ գարշը թահրիք իյէմէք իսթէմիշլեր, վէ եէհուտիլէրին, մախսուսէն գանընը ալըպ Խոռոռուշա գաթմագ իչիւն Եսթէր նամ գրգրը սինակօկայա ասդուպ օրտտա գուզու կկպի պօղաղամըշ օլմալարը հիքայէսինի մէյտանա աթմըշլար տըր տէյլ կէօրիւնիյօր։

Եէհուտիլէրէ գարշը պէօյլէ պիր ումումի ատալէթ թահրիք իթմէք, վէ անլէրին իչինէ կիւճիւնէ ախզուիթթասընա վէ հալը իսթիգպայինէ գարշը կիւճիւլքլէր վէ թէհլիքէլէր չըգարմագ, վէ պէլքի տէ եա քէնտիլէրին արթըգ Մաճարիսթանտա տուրամայաճագլարընա եախօտ ճէպրէն սիւրկիւն իտիլմէլէրինէ պիր եօլ աչմագ իչիւն, պունտան տա աւէա պիր թարիք օլապիլիր մի։

Հիրի իսթինթագտա, պաղը շահիտլէրին վէ հաթթա սըլ գրգը քէսմիշ տիր տէյլրէք ալէյհինտէ տավա իտիլմէքտէ օլան Շարֆ նամ Եէհուտի գասապըն օղլունու իֆատէլէրինտէն տէ ազ չօգ անլաշըլըգընա կէօրէ, պունլարա, հիւքիմէթ մէմուրլարը թարաֆընտան տախի պաղը կէօնա ճէպրի մուամէլէլէր տէ վագը օլմուշ, վէ Եսթէրին, սինակօկտա պօղաղանմը օլմասընը թատիք իտէճէք իֆատէլէրտէ պուլունմալարը քէնտիլէրինէ իպրամ օլունմուշ տուր։

Գասապ Շարֆըն օղլու Մորիցին, քէնտի բէտէրի ալէյհինտէ զարազ վէ նէֆֆանիյէթի օլտուղու թէպէյեիւն իթտիյի կիսի, իֆատէլէրինտէ տախի, էօյլէ պերիպիրլերինէ ույմազ վէ իսթիւ աչըգ սէօպլէր պուլունմագտա տըր բի, քէնտի բէտէրի ալէյհինտէ օլան ագվիաթընը քեամիլէն չիւրիւթմէյէ քեաֆի տիրլէր։

Եսթէրին, սինակօկտա քէսիլմիշ օլմատրղընը իսպաթա մէտտար օլան թահզրգաթը թըպպիյէի, վէ հաթթա մէրգումէ գրգրն, ապա պըչագա քէսիլմիշ օլմատրղընը թաստիգ իտէճէք իֆատէլէրինի, եարընքի նիւսխէմիզտէ տէրճ իտէրիզ։

Եալընըզ, Շարֆ նամ սինակօկ գասապընն, Եսթէրի էօլտիւրմիւշ օլտուղունա տախի կիւյա կէչէն սէնէ մահքէմէ բէյիսինէ պիր իֆատէտէ պուլունմուշ օլմասը ճիհէթի աչգտա գալըյօր։

Ֆագաթ էկէր բէյիսի մահքէմէնին պու սէօզլէրի, եալընըզ Շարֆընն աղրընտան պիր չէյ գարմագ իչիւն պիր ուսթալրգ էսէրի տէյիլլէր իսէ, պիզզաթ բէյիսի մուամելէյինի իֆատէսինճէ, Շարֆընն Եսթէրին պաշընա պիր չէյ վուրուպ անը էօլտիւրմիւշ օլմասը վէ պու տախի, սըրֆ պիր հիստէթ վէ ղաղապ էսէրի օլտուղու, իֆատէի մէգբիւրրն տախիլինտէ պուլունտուզունտան, էկէր գասապ Շարֆ, ֆիրվագը պէօյլէ պիր վահշիլիքտէ պուլունմուշ իսէ պիլէ, իշ սըրֆ պիր տտի ճինայէթ հիւքմիւնտէ գալըպ, պունտա ումում եէհուտիլիյէ վէ եէհուտի մէզհէպինէ թէպպիւք իտէճէք պիր ճիհէթ պուլունմագ։

Օլ վագրթ մէսէլէնին էհէմմիյէթի հաղրբէսի տախի չիւրիւմիւշ օլտը։

Ումում ինսանիյէթ, վէ հէմ Խրիսթիանլրգ վէ հէմ տէ եէհուտիլիք նամինա թէէնին իտէրիզքի, պու ֆէվգէլատէ մուհիմմ մուհաքէմէնին ֆասընա մէմուր օլան հաքիմ էֆէնտիլէր, իշին հաղրգաթը հայինի մէյտանա չըգարըպ, եօվէէտ պէրուտէ թէէսսիֆ օլունաճագ նէթիճէլէրէ հօլ հաղրրայան պիր իթիգատը պաթըլէնին քեամիլէն միւնտէֆի օլմասընա եարտամ իթմէյէ, վէ ումում ինսանէրվէրանրն թէչէքքիւրինէ նայիլ օլմայա դայրէթ իտէճէքլէր տիր։

Էկէր միլլէթլէր վէ էհալիլէր ճինս վէ մէզհէպ ֆարգլարընը պիր թարաֆա պըրագարագ, պիրիպիրլերի իլէ գարնտաշ կիսի կէչինմէք, վէ եալընըզ մանէվի վէ մատտի թէգատիմ մէյտանընտա պիրիպիրլերի իլէ ուդրաշմագ էլղէմիյէթինի, մէճբուրիյէթինի, վէ ֆայիտէսինի, 19ունճու սարրն սօնլարընտա տախի անպարզ էօրէնմէյէճէքլէր իսէ, տահա նէ՞ վագրթ էօրէնէճէքլէր տիր։

(Պ-էբբ Խ-ըբ)

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

ԳՐԳՈՐԸՍ

Ճէզիրէի մէգիբէնին Լէֆգօչա նամ մահալինտէ մուգիմ մուխտիրիմիզին Գրգորըսն պաղը ահվալինէ տաիր տիւնքի նիւսխէմիզտէ միւնտէրիճ մէթթուպընն տէվամ վէ խիթտամ տըր։

ՍՈՒՐԼԷԹԻ ՆՈՒԹԳ

Ազամ մէճլիսի գավանին հաղարաթը։

Իշպու մէճլիս՝ ճանիպը հաշմէթմէնագիպը հազրէթը Գրգորիչատան կէչէն 1882 սէնէսի թըշրինը ամիսինին օթուզը թարիխլէ վաղ ու թէէսիս պույրուլան գանունը իսապէթմագրուն հիւքմը միւնիֆինէ թէվֆիգէն թէչէքքիւլ վէ թէէսիս իթմիշ տիր։ Ինթիխապաթը ումումիյէնին իքմալի ագրպինտէ միւթաէլէթ վէ մուավէնէթինի քէնտիսէ պիր մէտտրը խաթիֆատէ իթթիխազ իթմէք արզուսրյա սիպէրի մէհմաէմքէն երքէն պիր վագթտա ճէմ իթմէկէ միւսաբէթաթ էյլէմիշիմ տիր։

Իշպու մէճլիսին շու ուսրէթլէ թէչքիլ ու թէէսիսի, հաշմէթլու Գրգորիչա հազրէթլէրինին Գրգորբս էհալիսինին ատատագաթ վէ միւվաթթրնճա օլան էմմիյէթը Ոենիյէլերինէ պիր տէլիրը ճէլիլ ատտ իտիլսէ սեղա տըր։

Սիզլէր պու մահալտէ եալընըզ չու եա պու սընֆ եախօտ ճէմաաթըն մէպտատանը սըֆաթըլա թէճէմմիս իթմիշ օլմայրպ, Գրգորբս էհալիսինին թէրվիճը մէնֆիի ումումիյէսի էօլընտա իճրատ վէ քեալէթթ իշիւն հաղրը պուլունտրղընընը ֆէրտմուշ իթմէյէճէյինիզ միւթմէմինիմ։ Սիզ օ էհալիսինին վէքիլլերի օլտուղ, պիր գրտրը մախսուսրընն մէպտուսրը տէյիսինիզ։

Մէճլիսէ ճանիպը սէնի իլ ճէվանիպը հազրէթը Գրգորիչատան նտսպ ու թային պույրուրան ազատ տաիմէնին, իշպու ճէզիրէ էհալիսինին հուսուլը նէֆ ու բիֆահը էսպապընն իսթէհսալ վէ իսթիքմալինճէ բէֆիգլէրի պուլունան ազատ միւնթէհիսպէ իլէ իթթիֆագ վէ իշթիրաք իւզրէ իմալէրի զիհն վէ էֆքարը, վէ սաֆիը մէսաի էյլէմէյէ հէր ան ամատտէ վէ խահիշքարը պուլունաճագլարընը մումանիյէհիմ ազատ միւնթէհիսպէյէ թէէմին իթմէյէ իհթիսար, վէ չու տէսիկմի լեէճիլիթ թէէյիտ իշինիզտէն մուգատտէմքի մէճլիսը գավանիյատ ազալրգ իթմիշ օլան զեվաթը քիրամըն թաստիգինէ պիրա թէէտուիտ միւրաճաաթ իսէպիլիրիմ, վէ զեվաթը մումանիլէյհիմին մէճլիսը գավանիյնէ թէքքար իլթիհագլարընը պուվնիլէ իլէ թէպրիքլէ պազգաճա քեսպը իպթիհաճ վէ մէհմունիյէթ էյլէրիմ։ Մումանիլյհիմին պուրատա հուզուրի, իշպու մէճլիսը ճեէտիլէ մուգատտէմքի մէճլիսը գավանիին արասընտա պիր վէսիլէի ճէմիլէի իրթիպաթ օլուպ, օլ վագթտան պէտ իթմիշ օլան տէհրը սիյասիին պիրա ինզրթա տէվամնա վասրթա օլակէլմէքտէ տիր բի, պու իսէ ինկիլիզլիլէր ինտինտ վաթանլարընն սատատէթը հալ վէ իսթիգպայի վէ բայատարիի միւթէմատիսի վէսաիլինին մէվգրի հուսուլէ իյսալինճէ պայլրճա պիր մէնպա վէ մէտտար մագամինտա թուլթուլարագ բէբ ազլը ատտ իտիլէն պիր նիյմէթ տիր։

Շու մէվսիմտէ վագթընզը հասր իտէճէք խայլը ումուր վէ չուզուլը զաթիյէնիզ պուլունտրզընա մութթալը օլտուղմատան, էկէր հաղգընզտա միւնասիպ կէօրիւր իսէնիզ, պու տէֆքիր միւտութթը իճթիմանիյէնին ուզուն սիւրմէմէսի թէքրիֆինտէ պուլունաճաղրմ։ վէ իշթէ չու էճիլտէն չիմմիրիք մէճլիսէ միւզաքէրաթ վէ միւահազաթը ամիգա վէ մէսիտէյէ միւհթաճ պուլանան մէսաիլին տերրիյի միւթէսավվիր օլմայրպ, անճագ միւզաքէրաթընընզն պիտէի մութթարբտէյէ բապթը վէ միհվերը լայզգընտա ճէրէյանը զրմիրնտա լիւզումը տերքեար օլան պիր գրթա նիզամամէյէ տախիրի իլէ, թաաճիլը թէէսիսի թենսիպ իտիլէն սթիիզրիր նիզամաթլայէ հալարընն թագսիմիրէ իրթիֆա օլունմասը մուգարրեր պուլունմըշ տըր։ Զիքր օլունան լէվայիհը նիզամիյէ, էմիալը էյթամընն սուրէթը իտարէսի, վէ կազ եաղընն հիւսնիւ մուհաֆազասը։ վէ չէրիրլէրին էն զայյուր տիւշմանլարընտան պուլունան թայյուրը վահիյէնին մէնը իթլաֆընա, վէ պիր տէ արագի պէյ ու ֆէրազընտա սահաբընն թագդիգ վէ թաստիգի ելղասը մատէլէրինէ միւթէտայիր տիրլէր։

Կէրէք մարիւզլրը մէվատտէ վէ կէրէք իստուսսաթը սաիրէտէ ճիւմէմիզին հէսէֆը ամալ վէ մուամէլաթը, թէէսիսը գավանին մէսէլէի միհիմմէսինէ մէնֆաաթլարը ճանիպը հազրէթը Գրգորիչատան էօհտէմիզէ թէվֆի վէ էմմիյէթ պույրուլան ճէզիրէսիյլէ էհալիսինին սատատէթը հալ վէ իսթիգպայի գագիյէսի օլաճաղընը գավիէն իթիմամ իսէրիմ։

Նութգը մէգբիւրընը գրաաթ վէ թէրճէմէսինի միւթէագրպէն բէխսը մէճլիս՝ Եանի վալիի վիլայէթ

ԼԱՆԷԹԼԻ ԳԸԶ

(Մ-ԷԼԼԷ) ԷՄԻԼ ԲԻԵՊՈՒՐԿ

ԻԱ·

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐՏԻ ՊԻՐ ԿԷՃԷ

(1775 Ն-ՈՒԹԻՒՆ ԱՎԱՄ)

—Ֆիմէք վալիտէնիզ պիր բրէնէ՞ս մի իտի։

—Խա՛յր, լաքին էհլի ըրզ պիր դատրն իտի։

—Ա՜հ, պէնիմ կիւզէլ տօսթըմ, պարագամըզը դուրուպ տա օյունը հաղրլատրըմզ զէման, խալգրն քէսէսինէքի պիր գաչ բարայը ալմագ իչիւն պիր սահմ գատար չագլապանըզ իսյօրսան, պունը նամուսա մուզայիր պիր չէ՛յ մի սանրյօրսըն։

—Խա՛յր, նամուսա մուզայիր պիր չէյ սանմայօրրմ, լաքին պու իշ պէնիմ խօշրմա կիթմէյօր, պաշգա պիր չէյ եարմագ իսթէրիմ։

—Պաշգա պիր ոէնասթ պիլի՞րսիսին։

—Էյվա՜հ, պիլմէյօրրմ. անճագ մէքթէպէ կիտիպ օղումագ եազմագ էօյրէնմիշիմ տիր։

—Պու կիւնքի կիւնտէ հէր քէս օգումագ եազմագ պիլիր, պիշարէ բայլաչ. պունընրա պիթմէգ, պաշգա պիր հիւնէր սահիպի տէ օլմայը։ Պէն պու ճանպպագրգտա պիրինճի բօյլարը իճրա իթմէք իչիւն պուպա Գրօգֆէրին թագրմընտա նէ գատար չալշըրրղըմը պիլսէ՞ն։

—Հիւնէր ճիհէթինճէ գանն իսէրսէմ պիւսպիթիւն իսթիտատան մահրում տէյիլիմ, ճէվապ վէրտի բայլաչ պիր թարգը միւլայիմանէէտ։

Տիկէրի իսէ կիւլէրէք օմուզլարընը սիքտի վէ պիր իսթիհզա սուրէթիյլէ տեվամ իտուպ տէտի.

—Էկէր էյի էօրէնմիշ օլայընն . . .

—Էյ ոէն իքմալը թահսիլ իթմիշ պիրի՞միսին։

—Խա՛յր, լաքին Լաթինճէ օգումագ պիլիրիմ։

Պու տէֆտ տա բայլաչ կիւլիւմսէտի։

Պունրն իւզերինէ Պիւրիտան՝ բայլաչայա չու սիւվալտէ պուլունար.

—Խիւսուսի քէլամ, սէնին էֆքէարա ու մէրամըն նէ՞ տիր։

—Ֆէնտի քէնտիմէ պիր չէյ եարմագ իսթէրիմ։

—Նէ՞ իչ եարամագսըն, թիւճարլը՞գ մը։

—Պէն թիւճարլըգրն լիսանընտան անլամամ։ Պէնիմ խթէտիկիմ չու տըր քի, քէնտիմին պիր պէկրէք, եա պիր գաթբրա վէ եախօտ պիր էշէյ գօշուլմուշ քիչիւք պիր արապասը օլսուն։

—Էբէյինճէ թապիաթ սահիպի խիչսին . . . Էյ պունընրա նէ՞ եարամագսըն։

—Պունընրա բուսպալար կիյինմիշ օն իքի տէ պէպէք վէ գուգլա օլուրսա, քէօյտէն քէօյէ կէպկով անլէրի օյնատրը վէ քիչիւք չօճուգլարը էյլէնսիրլր իտիմ։

—Ամմա եարտրն հա՛, ճէվապ վէրտի տէլիգանը՝ պիր թարգը իսթիհզաքնարանէ իլէ, նէ՞ տէ կիւզէլ խայալ. լաքին, սէվկիւլիւ բայլաչօմ, գուգլարա լազբրը իթմէրմէք լազըմ տրը։ Էվվէլա՝ օյունլար պիլմէլի, սանիյէն՝ պու օյունլարը սրը սրը էգզէրտէն պէրլէմէլի, սապիէն՝ իսթիյար, չօճուգ, վալիտ, ճատր գարը, աչրգ մաշուգ, խաին, կէնճ գրզ վէ զայրիհիմ սէպէրի չըգարմալը տրը։

—Օ՛, պէն սա թագլիտի եարապկիրիմ. լազըմ օրտաղ օյունկարա կէինկէ, լուչ տէօրթ թանէսինի գիհնիմտէ գարարլաշարրմըշըմ տրը։

—Ա՜, օ պաշգա, սէն միէլլիֆ խիչսին, օնա տիյէճէք եօգ տրը. էլպէթթէ Մ. Պուչարտի իլէ Մ. տ'Էնրրի սէնին եանընտա պիր չէյ տէյիլ տիրլէր։

—Նէ չարէ քի՜ . . .

—Պիթիր, բայլաչօ, պիթիր. խթէտիկին կիսի սէօյլէ, սրգրլմա, լաքրարյա կէօմրիք եօգ՞ եա՜։

—Նիմտիքի հալտէ պէնէ նօգասն պիր չէյ վար իսէ օ տա ազչէ տիր։

Ցէլիգանը Պիւրիտան պունը իչտինճէ գանգահալար գօրարրպ կիւլտի վէ պատէհու տէտի.

—Ա՜հ, նէ՜ կիւզէլ մասալ։ Բարան եօգ հէ՞. ամատա նէ՞ բէնք չէյ տիր, սիզ պիրի՞րմկիզ։ Բայլաչո՛, էկէր պէնտէ բարա օլայրը, զանն իսէ՞րմիսին։

—Ինչ ոէն իքմալը թահսիլ իթմիշ պիրի՞միսին։

—Խա՛յր, լաքին Լաթինճէ օգումագ պիլիրիմ։

Պու տէֆտ տա բայլաչօ

Սըբ Բօպէրթ Պիտըլֆ հազրէթ-էրի մէճլիս ալօնընը Թէրք էյ-լէտիքլէրինտէն, ազատան միւս-թէշարը վիլայէթ վէքեալէթէն մնագամը բիյասէթէ գուուտ իտէ-բէք նութգը բիյասէթբէնահիյէ գարշըլըգ օլարագ գալէմէ ալընմասը լազըմ կէլէն ճէվապնամէ-նին սուբէթը թանգիմի հագգընտա պագը միզաբէրթ վէ միւ-պահասաթ ճէրէյանընտան սոնրա, ճէվապնամէի մէզգուրը պիլ-իթիհզար իճթիմաը աթիտե թագտիմ իթմէք իւզրէ, հէյէթը մէճլիս միյանընտան բէյը ճէյլի իլէ 5 ազատէն իպարէթ պիր գօմի-սիոն ինթիխապլյա օ կիւնքի իճթիմաէ խիթամ վէրիլմիշ տիր։ Զիբը օլունան գօմիսիոն թարա-ֆընտան գալէմէ ալընարագ, ֆէր-տաոը կիւնքի իճթիմատէ իւչ լի-ան իւզրէ գրաաթ օլընան ճէ-վապնամէ հալէ բէք մուվաֆֆըգ սուբէթտէ թանգիմ իտիլմիշ իսէ տէ, բէք մուֆասսալ օլարդը ճի-հէթլէ, տէրճինտէն սարֆը նա-զար իթմէյէ մէճպուրիյէթ հա-սըլ օլմուշ տըր։

Մէթնը նութգնամէտէ տախի մուհարբէր պուլունընդը իւզրէ, մէճլիսին պիրինճի միւտտէթը իճ-թիմայէտի ուզուն սիբտրիրիմէ-յիպ, եալընըզ 8 տէֆա ագտը իճթիմա իլէ, հարպ օլընդլարը էհէմմիյէթ ճիհէթիյլէ պիր ան ագտէմ վազ ու թէէսիսլէրինէ լիւզում կէօրիւմիշ օլան վէ նութգը բիյասէթբէնահիտ զիբր ու թաատտատ օլունան լէվայիհը նիզամիյէ պիրէր պիրէր մէվզբի պահս վէ թէզէքքիրէ գօնըլ-րագ, էմվալը էյթամըն իտարէսի հագգընտա պուլունմշ օլան լա-յիհատան մատտա, ճիւմէսի պա-գը մէրթէպէ թատտիլաթ վէ ի-լալաթ իճրասը յա գապուլ վէ թատտիգ գըլընտըգտան սոնրա, մէճլիս կէլէճէք չուպաթը էֆ-րէնճի իպթիտասընտա թէքրար քիւշատ օլընմագ իւզրէ, միւզա-քերաթա չէհրը հալը էֆրէնճի-նին 28ինճի ճումատա կիւնիւ իսի-թամ վէրիլմիշ, վէ իքինճի միւտ-տէթը իճթիմայէ իպթիտասընտա մէճլիսէ թագտիմ վէ տէր-բիշ գըլընճագ էն միհիմմ մէ-սաիլին էմվալը էյթամըն սուբէ-թը իտարէսիյլէ Գըպրըս իշլուն հյճապաթը զէմանէյէ վէ իհթի-յաճաթը մահալլիյէյէ մուվաֆֆըգ սուբէթտէ պիր գանունը ճէզա թէրթիպի մատտէյէրինտէն իպա-րէթ օլաճագլարը մագամը բիյա-սէթտէն պէյան օլընմշ տըր։

Մէճլիսը գավանիյինին չու վէճհ-լէ թէչքիլ վէ քիւշատը հէր սընֆ էհալիի ճէվիրէնին թահսին վէ խօշնուտիսինի ճալիպ օլուպ, ճէ-զիրէնին իւմրան վէ սաատէթը հալի վէսաիլինին խթիհզար վէ իսթիհսալի եօլընտա բէբ պէօ-յիւք պիր խթմէվի թէրագգի ատտ իտիլմէք տիր։

ՄԱՂՆԻՈՍ

Նէհրը մէզգիւր մուխարիմիպտէն Ցուլիս 6 թարիխյէ ալարդընմզ մէք-թուպ տըր։

Պէր միւթատ չարշէնպիհ վէ բէնճէնպիհ կիւնէրինտէ մէմլէ-քէթիմիզին Ալաճաբլար չարշը-սընտա բազար կիւնիւ օլտուգու հալտէ, կէչէն չարշէնպիհ կիւնիւ մէզգիւր չարշուտան կէչէրքէն, հէր քէս ախզուիթալարընը թէրք վէ թաթիլ իտէրէք տիւքքեան-լարտա պէշէր օնար քիչի ճէմ օ-լուպ մէշվէրէթը խաֆիյէտէ պու-լունտուգլարը, վէ մէզգիւր չար-շըտա պիր սիւքիւնէթը աղիմէ հիւքմ իթմիկինի մանէթթէսիւֆ միւշահէտէ էյլէտիմ, վէ քէյ-ֆիյէթ լէտէթթահգիգ Ալաճա-ը էանաֆը իսլամ վէ էրմէնի միլլէթինտէն իպարէթ օլուպ, չու կիւնէրտէ սէպէպի մէճհուլ օլարագ էանաֆը մերդումմ քէթ-խիւտասը Հաճի Միւրէյման վէ չամուշ Մուսթաֆա ագալար իլէ պագը զէվաթտան նակէհան իս-լամ տիւքքեանլարընտան պաշգա իահուտի տիւքքեանլարընա տա-խի տօլաշըպ էրմէնի չուլհալար-տան ապա մալ ալմամալարընը, վէ իսլամ չուլհալարը տախի էրմէնի տիւքքեանճըլարա մալ վերմէմէ-լէրինի, վէ չայէտ խիլաֆինա հա-բէքքէթ իտէնկէր օլար իսէ եօլ-սուզըգլարընա հիւքմ օլընարագ, իշլէրինտէն մէն իտէպիէճէքլէ-րինի էքիտէն վէ չէտտէն իլան իթմիշ, վէ էրմէնի չուլհալարընդն պէչհիւտէ իսլամ տիւքքեանճը-լարընա ֆիւրուխթ իթմիշ պու-լունտուգլարը պիր գաշ բարչա գումաշլարընը խթիրտատ իթ-տիրմիշ, վէ քէզալիք պէտէլինէ մալ վերմէք իւզրէ ագտէմճէ էր-մէնի տիւքքեանճըլարընդն իսլամ չուլհալարընա իգրազ իթտիք-լէրինի իտատ իթմէլէրինի թէն-պիհ էյլէմիշ օլտուգլարընտան, մէզգիւր չարշը հալը էսէֆէնկի-զէ կիրիֆթար օլտուգու կիպի, էվգաթը վաֆիրէտէն պէրու միլ-լիյէթ վէ ճինսիյէթ ֆարգը ի-տիլմէյէրէք հէր քէս տիէտիկի քիմսէլէր իլէ մալ ալըպ վերմէք-տէ իքէն, պէօյլէ պիլա սէպէպ մերգուման քէթխիւտա վէ չա-վուշ վէ բէֆիգ էֆէնտիլէրին՝ հէմ ումմումն ախզուիթա վէ թէ-այեիշինէ մանի օլմալարընը վէ հէմ տէ պու վէսիլէ իլէ էս-նաֆը մերդումմ վէ խուսուսի ի-լէ միլլէթէյն պէյնինտէ պիրու-տէթ թօխումը սաչմալարը պէլ-քի պիր ֆէսատ չըգարմագ էմ-լինէ մէպնի իսիկինտէն, վէ պու սուբէթէ օլ կիւն իշին էօ-նիւ ալընմագ իսէ ֆէրտաոը կիւնիւ տախի էսնաֆընը վէ մէմ-լէքէթին եէվմը բազարը օլ-տուգունտան, չարշըտա ազիմ պիր կիւրիւլթիւ վէ ֆէսատ չը-գաճաղը մէյհուզ պուլընտըղընտան, քէյֆիյէթի տէրհալ Որուբ-ի մութասարրֆի էֆէնտի հաղ-բէթլէրինէ իհսար իտիպ, մու-չարէլէյհ հարբէթլէրի տախի պիր տագիգա ֆէվվի իթմէյէրէք ի-ճապ իտէնդէրի ճէլպ վէ քէյֆի-յէթի պիթթահգիգ մերգումմ հաճի Միւրէյմանը հապտա իլդա իթմիշ, վէ սապահլայընը բօյնա տա-իրէօնտէն պիր մէմուրը մախ-սուս իգամը յա դուհուրը մէյհուզ օլան կիւրիւլթիւ վէ ֆէսատտն էօնիւնիւ ալտրմիշ, վէ ֆիմա-պատ թէքմիլ իսլահը պէյն իշլուն լազըմ կէլէն հիմմէթի տիրիգ պույուրմայաճագլարը տախի գա-վիյէն մէմուլ պուլընմշ տըր։

Հէր նէ գատտար կիւրիւլթիւ, ֆէսատ տէֆ իտիլմիշ իսէ տէ, եի-նէ էրմէնիլէրէ մալ վերմէմիշ տիրլէր։ (Կէօսթէրիպ եիւքսէք բահա իսթէմիշլէր տիր), վէ էր-մէնի տիւքքեանճըլարընընդն բՈ-թանպօլտան սիրարըշ օլան պիր գաշ պին բարչա գուշագ վէ ա-լաճալարը կէրի գալմշ տըր։ տա-հա միւթէսարրֆի էֆէնտի պու-իշի թէսվիյէ իթմէմիշ տիր։

ԹԻՎՃԻՀԱԹ

Սիվաս վիլայէթի տէֆթէրտար-ըընը՝ Եէմէն վիլայէթի տէֆթէր-տարը էսպագը Բէշտա էֆէնտիյէ,

Հաճըն գազասը գայմագամը Բաիֆ պէյէ միրիլ իւմէրալըգ ըիւթպէսի թէվճիհ պույրըլմշ տըր։

—

Տէրսաատէթ մերքէզ գօման-տանը ֆէրիգ Արիֆ բաշա հազ-բէթլէրինէ պիրինճի, վէ թօրճը տարիբէսի բէյսի ֆէրիգ Հիւսէյին վէ լէվագիմ տարիբէսի բէյսի ֆէ-րիգ Ալի բաշալար հազարաթընա իբինճի, վէ խթիհքեամ տարիբէսի բէյսը սանիսի միրիլիվա Ապէտին բաշա իլէ երքեանը հարպկէ մի-բալայլարընտան Սաատէտտին պէ-յէ իւչինճիւ բիւթպէ Օսմանի,

Տարիբի տաքէրիյէ մուհասա-պաթ նազրը ֆէրիգ Հասան բա-շա հազրէթլէրի իլէ Թաշ գըշլա գօմանտանը միրիլիվա Օսման բա-շայա պիրինճի, վէ միհէնտիս-խանէ նազրը ֆէրիգ Հասան Էֆ-տիպ բաշա հազրէթլէրինէ իքին-ճի բիւթպէլէրէտէն պիրէր գրթա Մէճիտի,

Բուսճուգ միւթէպէրանընտան Նիյազի պէյէ իւչինճիւ բիւթպէ Օսմանի,

Քէթխիւտան Մէհմէտ Եէվգի էֆէնտի-յէ թէպտիլէն իւչինճիւ Մէճիտ-տի Նիշանը Իհսան պույրուլմուշ տըր։

ՄԻԻԹԷՖԼԻՐԻԳԱ

ԳՕՂԼԻՐԱ

Տ-Իրէն սոս-ը Մըհհիյէտէ

Սէվահիլը Մըսրիյէ վէ Գըպրը-տան կէլէնլէրին վէ գանալը կէ-չէնլէրին ահվալը սրհհիյէլերի եօ-ընտա օլարը հալտէ 15 կիւն, վէ ահվալը սրհհիյէլերի չիւպհէյի տահ պուլունուր իսէ, թամ 20 կիւն ֆի 13 թէմուզ սէնէ 1299 թարիխինտէն իթիպարէն գա-բանթինայա գօնուլմասը, վէ գօ-էլբա զուհուր իսէր իսէ, գա-բանթինա միւտտէթինին նիգամը մուճիպինճէ թէմոիտի, վէ թէ-հաֆֆուզխանէլէրտէ էլէէվմգա-բանթինա պէրլէմէքտէ օլան եօլ-ը վէ սէֆտին հագգընտա տախի օլ վէճհ իլէ մուամէլէ օլունմասը, վէ թէհաֆֆուզխանէլէրտէ գա-բանթինալարընը իքմալ իտուպ ատ Ցէրսաատէթէ կէլէճէք սէ-ֆինէ վէ եօլճըլարընն պիրա իս-թիլաթ Պահրը Ռէֆիտ պօղազընտա թէվգիֆիյլէ սէֆինէ տէրու-նինտէ պուլունանլարընն իքի տէ-ֆա թապիպ մուրիֆէթիյլէ մու-այէնէ գըլընմասը, վէ մուամէ-լաթը սաիրէնին քէմալքան իճրասը խուսուսըընա մէճլիսը ումուրը Սըհհիյէտէ գարար վէ-րիլէրէք, քէյֆիյէթ պիլճիւմլէ վիլայաթի իլէ մէմուրինը սրհհի-յէէ թէէկրաֆլա իշար օլուն-մուշ, վէ Պէյրութ վէ Գազզէնն թէհաֆֆուզխանէլէրինին ահվալ վէ մուամէլաթընը նազարը թէֆ-թիշտէն կէչիրմէք վէ Մրսրը մու-վաբէտաթընը թէհաֆֆուզխանէ մէզգիլէրինէ սէվգ ու իզամ իլէ սէվահիլի մուհաֆազա վէ իսթի-լամտան մէն էյլէմէք, վէ մէզ-գիւր թէհաֆֆուզխանէլէրտէն պաշգա գարանթինա իթթիխա-ղընա սալիհ Բատոս վէ ճիվարընտա միւնասիպ պիր մահալի թէ-հաֆֆուզխանէ չէբլ ու հէեթին-նէ գօյմագ իւզրէ մէճլիսը մէզ-գիւր ազասընտան սաատէթլու էշրէֆ էֆէնտի հազրէթլէրի տա-խի մայթիյլէ պէրապէր թախ-սիս պույրուլան վարօրլար իլէ տիւնքի կիւն Պահրը Սէֆիտ միւթէվէճճիհէն պուրատան հա-բէքքէթ վէ ազիմէթ էյլէմիշ, վէ սայէի գուտրէթվայէի հազրէթը Բահրէյնիտէ էսպագը թէհաֆ-ֆուզիյէ պու սուբէթէ տէ թէշ-տատ ու թագվիյէ գըլընմշ իս-տուկինին իլանընա իպթիտար գըլընտը։

—

Ֆէզա

Ճէնապը Հաղդ անդարիպ տէֆ ու իզալէ պույուրուն։ չու արա-լէդ խըթթէի Մըսրիյէտէ գօլէրա իլէթի հիւքմիւնի իճրա էյլէ-մէքտէ օլտըղը ճիհէթլէ, օրա-տան Պահրը Սէֆիտտէ կէլէճէք լէ-րին Պէյրութ վէ Գազզէնն թէ-հաֆֆուզխանէլէրինին պիրինտէ վէ Պահրը Ահմէր (Գըրմըզը տէնիկ) սէվահիլինէ կիտէճէքլէրին տա-խի Հիւսէյտա (Եէմէն) ճիվարընտա Լահիյէ նամ մահալին բիշ-կեահընտա պուլունան Գամէրօն ատասընտա ահվալը սրհհիյէլերի եօլընտա օլտուգը հալտէ թամմ 15 կիւն, վէ ահվալը սրհհիյէլերի չիւպհէյի տահ պուլունուր իսէ 20 կիւն գարանթինայա գօնուլ-մագտա օլտըղընտան, պու սէնէի միւպարէքքէտէ պահրէն ճանիպը ալիի Հիճազա ազիմէթ իտէճէք հաճճաճը զէվի իլ իպթիհճաճն գանալտան պիլա իթթիլաթ կէչ-սէլէր պիլէ, պուլաշըգ ատտ օլու-նարագ տօղրուճա մէզգիւր Գա-մէրօն ատասընա սէվգ ու իզամ-լարը իլէ, օրատա ահվալը սրհհիյէ-լերի չիւպհէյի տահ օլմագ իսէ Մըսրընտան կէլէնլէր միսիլլի պէր-մուճիպար թալիմաթ 15 կիւն գա-բանթինալարընը իքմալ էյլէմի-տէն սոնրա իրթթէի Հիճազիյէ յէ գապուլ օլունճագլարը կիպի, ավտէթլէրինտէ իլէթը մէգրիբէ տէվամ էյլէմիյի հարտէ, զիբը օլանան թէհաֆֆուզխանէլէրին պիրինտէ տախի 15 կիւն գարան-թինայա գօնուլուպ, պու հարտէ պահրէն կիտէճէք հաճճաճ՝ հէմ ազիմէթ վէ հէմ տէ ավտէթլէ-րինտէ սալիֆիւզիր մահալլէր-տէ գարանթինա պէքլէյէճէյինտէն, քէյֆիյէթ ճիւմիկնին մա-լիսմի օլմագ իւզրէ իլանա իպ-թիտար գըլընը։

* *

Ցէրսաատէթ սրհհիյէ իտարէ-սինտէ խրամէթը թէֆթիշիյէտէ պուլունան Ցօգթօր Լէոնար Ար-նօլտա Ֆրանսա ճիւմհուրիյէթի թարաֆընտան Լէոն դ'Օնէս նի-շանընը շըվալիյէ բիւթպէսի ի-թա գըլընմշ տըր։

* *

Օտէսատան իշար օլունտուգը-նա կէօրէ, 8 օրօր վէ 3 եէլ-քէն սէֆինէսիյլէ 3 բօսթա վա-բօրը վէ չայ եիւքլիւ Մասալիա նամ Համպուրկ վարօրը ալաֆր։ յուլիսին 18ինտէն պէրու թահթը գարանթինայա ալընմշլար տըր։

Բուսիա բօսթա վարօրլարը խա-քենտերիյէյէ իշլէմէքտէն ֆէ-բրաղաթլա Եաֆատան էօթէյէ կիթմէմէքտէ տիրլէր։ Տիկէր թա-բաֆտան Մէսաժըրի Մարիթիմ գումրանեասընը բօսթա վարօր-լարը տախի՝ Օտէսատաքի գա-բանթինանդն գալգաճաղը կիւնէ գատտար Ցէրսաատէթ իլէ Օտէսա միանընտա բօսթա իշլէթմէսինի թաթիլ իթմիշլէր, վէ Լօյտ վէ Ֆը-լորիօ նամ վարօր գումրանեալա-րը տախի պունա իմթիսալ էյլէ-միշլէր տիր։

* *

Գօյէրայա տիշար օլանլարդն եիւքէք պուլանմասընա վէ եիւ-քէք սիրկիւսինէ տիշար օլմագ-սըզը 2—3 սաաթ զարֆընտա վէֆա թիմէքտէ օլտըգլարը Մը-սըրտան իշար օլունմուշ տըր։

—

Պապը Ալի սիրէն սիֆէրա-յա պիր նօթա իրսալ իտէրէք, եէնի Թիճարէթ ահանամէ-էրինի նէ բլան մուճիպինճէ ադա-թիմէք էֆքեարընտա իսէ օրը-լանը, ուսուսի պիր սուբէթտէ թէպլիղ ու պէնան իթմիշ տիր։ Մալիսմ օլտըղը վէճհէյէ, էմթաա-նընն ճընսընա կէօրէ եիւզտէ 15տէն 20է գատտար կէօմրիւք ալմագա տահիր Պապը Ալինին թէքլիֆ իթ-տիկի ուսուլ՝ Թիճարէթէ բէք օ գատտար միւնասիպ ատտ օլուն-մամագտա տըր։ Հալպու քի մէ-մուլ օլունտուգունա կէօրէ, պու-պապտէ Ալէմանիա իլէ ճէրէյան իտէն միւզաքէրաթ խթամ պու-լունճա, տիկէր տիւվէլը մուազ-զամ իլէ տէ պիր իթթիֆաք հու-սուլէ կէլէճէք տիր։

Պունունա պէրապէր Բուսիա-տան մնատտա տիկէր պիրճիւմէ տիւէլը էճնէպիյէ թէպտասը օլան թիճարատ՝ հալը հազրը (սթա-թօգուօր) գապուլ իթմիշլէր տիր։ Հաթթա գըյմէթը մուխամմէնէ ուսուլինին իճրասը հագգընտա ինկիլթէրրա սէֆարէթինին բրօ-թէսթօսը՝ ինկիլիզ թիճարէթ Օ-տարարը թարաֆընտան թահսին օլունմայըպ, պիլաքս պու օտա-լար հալը հազրտան մէճմուն կէօրինիյօրար իմիշ։

—

Ռէթէրսպուրկ Օսմանը սէֆիրի Շաքիր բաշա հազրէթլէրի պիր վագթտան պէրու մէէզունիյէթ իսթէմէքտէ իսէ տէ, հէնուզ իս-թիհսալինէ մուվաֆֆագ օլամա-մըշ տըր։

—

Ցէրսաատէթ Բումանիա՝սէֆի-րի Մ. Մավրօէէնի՝ տիւնքի կիւն մէէզունէն վէ Պուգրէշէ միւթէ-վէճճիհէն Ցէրսաատէթտէն հա-բէքքէթ էյլէմիշ տիր։

—

Միւճթէմէտի Ամերիգա սէֆի-բի ժէնէրալ Ուալլաս՝ ախիրէն Խարիճկյէ նազրը բաշա հազրէթ-լերի իլէ միւլագատ իթթիրտէ, Ամերիգատան կաղ եիւքլիւ պիր խայլի սէֆանին անգարիպ Ցէր-սատատէթէ կէլէճէք լերինի վէ պու-կէլէճէք կազարատան միւնազատ թահթընտա օլան եէնի տէբօղի-թօ բուսումը արմագ իսթէնիլտի-կինտէ, կազ տէբօղիթօը սա-հիպը իսթիյաղը Սամի պէյին էս-քի թարիֆա մուճիպինճէ ֆագ-լա ալտրը բուսումին ֆարգընը անիտէ Պապը Ալիտէն կէրի թա-լէպ իթմէք մէճպուրիյէթինտէ պուլունանճաղընը պէյան իթմիշ տիր։

Ցէվարը բէսմիյէտէ ֆարգ օ-լունտըղընա կէօրէ, պու մնատտ-տէ Պապը Ալինին հագգը բէյ տէր բէյ թատտիգ օլունմագա պիր մէյլան կէօրիւնմէքտէ իսմիշ։

Ֆիլհագիգա պունտան ագտէմ Բուսիա՝ կազ մէսէլէսինէ ալա-գատտար օլան տէվլէթլէրին միւ-թալէպաթընը իլթիզամ եօլու Պապը Ալիյէ միւթթահրա իլ մէ-ալ պիր նօթա իրսալինի տուէլը սարէյէ թէքլիֆ իթմիշ իսէ տէ, զանն օլունտուգընա կէօրէ, տէվ-լէթլէրին էքսէրիսի պու թէքլի-ֆէ մուվաֆֆագաթ իթմէմիշլէր տիր։

—

Ցէրսաատէթ թիճարէթ Օտա-սը թարաֆընտան Ցէրսաատէթ-տէ միւխթէլիֆ նամըր իլէ ֆէ-բրաի մուամէլէ իսէն քէսֆիֆէլի սիկուրթա գումրանեալարը աճէն-թէլէրինէ պիրէր մէքթուպ էա-զըլարագ, վէքիլի օլտուգլարը գումրանեալարընն նիզամնամէի տախիլիլէրինի վէ պունլար ճանի-պինտէն համիլ օլարգլարը վէ-քեալէթնամէի բէսմիլէրինի թի-ճարէթ Օտալարընա արդ ու թէպ-լիգ էյլէմէլէրի թավսիյէ օլուն-մուշ տըր։

—

Ցէլիգանը պիր տէմիրճի՝ Լ-ըէն.քէցիլինտէ միւթէմէքքին պիր Բում բէսսանին կէնճ գարբընը սեվմէքտէ օլտուգընտան, գօճա-սը էվտէն չըգարընտա հէր կիւն կիտէր մերգումմ իլէ էյլէնիր ի-միշ։ Էվին գարշըսընտաքի պագ-գալ իշի չագըպ գարընն գօճա-սընա խապէր վերինճէ, էվվէլքի կիւն գօճասը իշինէ կիտիյօր կի-պի միւթատը օլան վագթտա էվ-տէն չըգըպ, պիր պուչուգ սա-տտի սոնրա պիր ըէվօրվէր ալա-բագ էվէ ավտէթ իթմիշ, վէ գա-բուրը հըզըճա չալմշ տըր։ Գարը՝ գօճասընն պէօյլէ միւնասէպէ-սիզ պիր վագթտա կէլտիկինի կէօրինճէ էնտ պէնտ օլուպ, սէվկիլիլիսինի սագլատըգտան սոնրա գաբուրը աչմշ իսէ տէ, գօճասը էվէ կիրիպ էվին տէօրթ թարաֆընը արաշտըրմշ, վէ խասմինի նիհայէթ սարնըճտա պուլարագ, սարնըճընն իչինէ պիր գաչ էլ բէվօրվէր պօշալարդ մէր-գումը աղբճա եարալմշ, վէ սոնրա տա գարբընը թէմիզճէ տէօյմուշ տիր։

—

Կէչէն բազար երթէսի կէճէսի Սթամպօլտա Պալըգխանէ կէօմ-բիւրլինտէն աթէչ գուհուր իթմիշ իսէ տէ, տէրհալ եէթիշիլբէք պիր գանաբէնին պիր մըզտար եէրի իլէ տուվար թախթալարընտան ճիւղիճէսի միհթերէգ օլ-մըզը հալտէ պաստըրըլմշ տըր։

—

Ֆեաղրախանէտէ քէպապճըլըգ իթմէքտէ պուլունան վէ կէչէն ճումա կիւնինտէն պէրու դայպ-տա օլան Եանգ օ Նամ չախրէն պօ-զուլմուշ օլտըղը հալտէ Գարա-քէօյ քէօրբիւսիւ եագընընտան նաչէսի զուհուր իթմիշ վէ միլլ-թի թարաֆընտան գալտըրըլմշ տըր։

Եէվմը մէզգիւրատէ Պօղազ իչին-տէ Զուպուգլրատա վագը քիրէճ օճագլարը էօնիւնտէ տախի 25—30 եաչլարընտա պիր Խրիսթիյան նաչը զուհուր իթմիշ, վէ իւզէրին-տէ տարպ ու ճէրհէ տախր էսէր կէօրիւլէմէտիյինտէն մնգրուգէն վէֆաթ իթտիի անլաշըլմշ տըր։

—

Էվրօբա կազէթալարընտա օ-գունտուզունա կէօրէ, Բարիզ վէ Պէրլին վէ Ռէթերսպուրկ պէյնինտէ պիր երլարրըմ գա-թթարը թէէսիսի մատտէսինին միւ-գաքէրաթը իպթիտահիյէ՝ պու-քէրրէ խթամ պուլմուշ տըր։ Պու-իշտէ ալագատար օլան շըմէնտ-ֆեր գումբանեալարը իտարէլէրի՝ պու պապտէ ուզաշմշը օլտուգ-լարընտան, իշպու գաթար՝ եա-գընտա իճրան սէֆերէ իպթիտար իլլէյէճէք տիր։

—

Էվվէլքի կիւն Պէյօղլունտա Սա-գըզ ազանընտա խամ գատընը Գըյաֆէթինտէ պիրի՝ կիճէ վագ-թը պիր խանէնին գաբուսունու վուրուպ էվ սահիպինի սօրմուշ իսէ տէ, էվին պէսլէմէսի՝ էօյլէ պիր վագթտա օ գըյաֆէթտէ պուլունան քիմսէտէն շիւպհէ ի-տերէք գաբուլը այմայրճճա, գա-բուլը չալան հիտտէթ իտուպ, հաթթա բէվօլվէր իլէ պիլէ պէս-լէմէյէ թէհտիտ իթտիկինտէն, սագլանմշ օլան էվին խրուաթը պիրտէն պիրէ տիշարը չըգըպ օլ քիւսթախ հայլազը էյինտէն սիլ-լահընը ալմշ վէ քէնտիսինի տէ զապթիյէ մէրքէզինէ կէօթիւրմշ տիր։

—

Հէյպէլի առատա վագը Բում բուհպան մէքթէպինին մէնֆատ-թընա Բուսիատա պագը մուհա-սէսաթը բուհանիյէ թարաֆընտան 3939 բուպլի թօրանըպ, ախիրէն Բում բաթրիրխանէսինէ իրաալ օլունմուշ տըր։

—

Ինկիլթերրա սէֆարէթինին ա-թաչէ միլիթերի Մաժօր Թրօթ-թըր՝ իւչ մահ մէզունիյէթլէ տիւն Ցէրսաատէթտէն Ինկիլթէր-բայա ազիմէթ էյլէմիշ տիր։

Տէվլէթը միւարէլէյհանընն Ցէրսաատէթ ժէնէրալ գօնօլօսը Մ. Ֆավլէթ տախի՝ բէտէրի վէ-ֆաթ իթմիշ օլմաղը, կէլէճէք չարշէնպիհ կիւնիւ Ինկիլթէրրայա ազիմէթ էյլէյէճէք տիր։

—

Պուչագճընընն պիրի՝ պիր էյ-նին ուճունը թէէսիսնէ վազ ի-տուպ, չէքիճէ տէ վուրարագ պէյնինի տէվմիշ, վէ իքի կիւն տէհշէթլի ադրբլար չէքքիքտէն սոնրա վէֆաթ իթմիշ տիր։

—

Եարընտան իթիպարէն մէ-մուրլինէ մայիս մասընընն իթա-սընա պաշլանըլճաղը մէսմուտ տըր։

—

Եէմէնտէ նէչը օլունան Ոնա-կազէթասընընն պէյանընա կէօրէ, Ոնս գազասընտա ախիրէն սաա-տիշ վէ ինզիպաթա մուխալիֆ պիր հալ զուհուրա կէլմիշ իսէ տէ, տէրհալ իթթիհազ օլունան թէ-տապիրը միւսսիրէ իլէ տէֆ ի-խտիրմիշ տիր։

ՑՕԳԹՕՐ ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ

Միլլէթիմիզ աթբպպասընտան Ցօգթօր Զարդարեան էֆ. չիմ-տիյէ գատտար իգամէթ էյլէմիշ օլտըղը Պէյօղլունտա Շիշլի սօ-գաղընտա վագը խանէսինտէն պու-քէրրէ խանէի մեգքիւր գաբ-շըրնտամիսը սօգաղընտա քեա-ին 25 նիւմէրօլը խանէյէ նագլը մէքեան էյլէմիշ օլտուգընտան, իշպու եէնի խանէսինտէ հէր բա-զար իրթէսի վէ բէնճէնպիհ կիւնլերի սաաթ 3տէն 8է գա-տտար խասթէկեանը գապուլ վէ թէտավի իտէճէյի կիպի, ճու-մատա կիւնլերի տախի սաաթ 8տէն 11է գատտար Սթամպօլտա կէտիք բաչա պաշընտա Կարապետեան Գրիգոր էֆ. էճզախանէսինտէ պուլունըպ խասթա գապուլ իտէ-ճէյի, վէսաիր կիւնլերտէ տէ Գա-լաթատտա Դարաքէօյտէ 13 նիւմէ-րօլը էճզաճը Մ.Շիւքրինին տիւք-քեանընտա հազրը պուլունուպ, միւրաճաաթ իտէճէք հէր նէվ խասթէկեանը թէտավի էյլէյէ-ճէյի իլան օլունուր։

Պունտան մնատտա Ցօգթօրը մուսմիսլէյհ հէր սապահ սաաթ 3է գատտար քէնտի խանէսինտէ պուլունուր։ 6—5

ՏԱԽԻԼԻՑԻ

Էվվէյճէ եաղարդուսը վէճհ էլէ։ Տախիլիէ նաղրը Լտհէմ բաչա հազրէթլէրինէ իմթիյազ նիշանը ալիսի ինսան պույրուլմըշ օլմասընտան նաչի, տիւնքի կիւն սաաթ 7 բատտէլէրինտէ միչաբէլէյհ հազրէթլէրինին իգամէթ էյլէմէքտէ օլտրը Գուլու չէշմէտէ քեան Համնի բաչա եաբրսընա խաս ախբրտան թախսիս վէ եավէրանը Շահանէտէն պիր զաթ իլէ իրսալ պույրուլան արապալար իլէ բաչի միչարէլէյհ Մապէյնէ ադիմէթ էյլէմիշ։ Վէ պէր միթատ թէրթիպ իտիլէն ալայ իլէ հուզուրլարը լաղմմ կէլէն զէվաթ մուվաֆէհէսինտէ մէգքիւր նիշան եէտը մուէյյէտը հազրէթը բատիշահի իլէ միւշարէլէյհին սինէսինտէ թաալիգ պույրըլմըշ։ Վէ պաաէհու բաչա միչարէլէյհ հազրէթլէրի մէգքիւր արապալար իլէ գօնաղընա ավտէթ էյլէմիշ տիր։

—Նէչէն սալը կէճէսի թրապիզօն վիլայէթի տախլիինտէ Օրտու գասապասընտա պիր պէօյիւք հարիգ զուհուր իթմիշ, վէ հեր նէ գատար պունուն իթֆասընա էհալի ճանիպինտէն սարքը զայրէթ օլունմուշ իսէ տէ, մուվաֆֆագիյէթ հասրլ օլամայրլա, պիւթիւն չարչը եանրա քիւլ օլմուշ, վէ սատէ կէօմիւք անպարլարընտա մէվճուտ էմթաա գուրթարըլապիլմիշ։ Վէ պու եիւզտէն հուսուլէ կէլէն խասար քիւլի մըգտարտա պուլունմուշտը։

—Մաթպասամզա խապէր վէրիլտիկինէ կէօրէ, կէչէն հաֆթա եալրվա ճիվարընտա վագը Զէնկիլէր գարիյէլի իբի տէլիգանը՝ օլ ճիվարտա պիր քէօյէ տօղրու կիթմէք քտէլէր իբէն, գարշլարընա պիր գաչ քիչի չըրգով, մերգունը գօլթուգլարընտան պաղլայարագ աղաճտան աչաղը ասմըշար, վէ ալագլարընը ալթընտա պաճաղլարընտան եօգարը աթէչ եագարագ վէ պիր գաչ եէրլէրինտէն տէ պուչագը վուրարագ պիչարէ տելիգանլարը էօտիւմիւլէր տիր։

Անթը կիւն սօնրա քէյֆիյէթ տուդյուլզպ, մագթուլարընը քէօյտաչարը կիթմիշլէր ճէսէտէրինի աղաճտան աչաղա ասմըշար, վէ վուգուզը հալի հիւքիւմէթէ խապէր վէրտիքտէն սօնրա ճէնազէլէրի քէօյլէրինտէ տէֆն իթմիշլէր տիր։

Զանն օլընտրզընա կէօրէ, պու ճինայէթին սէպապի սրգաթ օլմայրզ, զարազ ու ենթիգամ իմիշ վէ օրալարտա պուլընան Զէրքէպերտէն չիպհէ օլունույոր իմիշ։

Հիւքիւմէթը Սէնիյէնին պէօյլէ պիր ճինայէթը վահչիյանէ ֆաիլէրինին թահարրի իտուպ պուլաճաղընտա վէ ճէզան սէգալէրինի թէրթիպ իտէկինտէ դէրրե գատար չիւպհէմիզ եօգ տրը։

—Նույու պուլան պիր հավատիսէ կէօրէ, Մատրիտ Սալթանդաթը Սէնիյէ սէֆիրի Սէրմէտ էֆէնտի հազրէթլէրի՝ Սէֆիրեան նյան էֆէնտի հազրէթլէրինին ինֆիսալինտէն պէրու միւնհալ դարլըշ օլան թահրիրաթը խարիճիյէ միւտիրիյէթինէ նասպ օլունաճաղ տրը։

—Պաղը Ալինին պիրինճի հուգուգ միչամիրի կէօչէր է ֆէնտի հազրէթլէրի՝ սալը կիւնիւ Ալէմանեատան Տէրսաատէթէ ավտէթ վէ միվասէլէթի իթմիշտիր։

Էֆէնտիի միչարէլէյհին գօնթրաթը թէճտիտ օլընանագ տրը։

—Մաիլը ինհիտամ պուլունան Գրզ Գուլէսինին միւճէտտէն ինշասը թահթը գարարա ալընպ, եըգտրըրըմայա պաշլանըմըշ տրը։

ՍԱՐՐԱՖԻՑԷ

ԷՎՐՕՐԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 26 Յուլիս։

Ինկիլ. էհամը Ինկ. Լիր.	99-13/16
Օսմ. էհամը աչըլաը	10- 5/16
» » գարանտը	10- 1/4
Իսթիգրաղ 65	13- 1/4
» 69	11- 1/4
» 71	72- 1/2
» 72	19-
» 73	10- 1/4
Օսմանլը Պանդաղը	18- 3/4
Բուսիա խթիգրաղը	86- 1/4
Մըսրը տուլ. մութա հրաէ	71- 1/4
» խթիկաղը	93- 5/8
Տաիրա Սանիէ (Մըսրը)	69- 7/8
Ռուշիտ խթիգրաղը (Մըսրը)	92- 1/4
Մաճարիսթ. էհամը 1877	100- 3/8
Գամպիս Բարիզ 3 այ վատէ	-

—

Բարիզ 26 Յուլիս

Ֆրանս. էհ. 3 % Ֆր.	79-02 1/2
» » % 5 »	109-15
Օսմ. էհամը աչըլաը	10-50
» » գարանտը	10-47 1/2
Իսթիգրաղ 65 Ֆր.	66-
» 69	57-
» 73	52-
Բուսիայի չըմէնտըֆէրի	50-50
Օսմ. Պանդաղը	723-75
Գրէսի Լիոնէ	555-
Գրէսի Ֆոնսիէ	1291-25
Լիոն ագսիոնը	1407-50
Սուէիշ ագսիոնը	2410-
Բուսիա 5 % 1877	93-1/2
Իթալիա էհամը	89-90
Մըսը Ֆոնտ. մութահրաէ	359-37 1/2
Մաճարիսթան էհամը	101-3/4
Եունան 6 % 1879	425-
Գամպիս 3 այ վատէ	25-51

—

Վիէննա 26 Յուլիս

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիս	120-05
Բուսիայի չըմէնտըֆէրի	24-

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էհ. ուսմ. տիւն ագչ. գաբ.	11-21
Պու սապահ աչըլաը	11-19
Մըսրը մութահրաէ. գաբ.	78-30
Պու սապահ աչըլաը	78-30
Իսթիգր. 65 (մութօն)	70-
» 65	65-50
» 69 (բինար	57-50
» 72 (Պոնտիթրէ.)	19-75
» 73	51-50
Բուսիայի չըմէնտըֆէրի	52-
Ագչէ Փայիզի	8-
Բէբօր Դրչ.	30-
Էվալէսիզ »	12-1/2

—

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէսի ժէնէրալ	7-22
Մթամալ պանգասը	8-15
Օսսիթէ ժէնէրալ	4-28
Թրամվայ	3-20

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹը

Օսմ. լիրասը 100 ղրշ.ատան	Դրչ. Բր.
Պէյազ մէճիտիյէ Ֆարգը	108- 1
Մէթալիք »	101-15
Պէչիք »	103-10
Ալթընըզ »	103-30
Պագրը »	680-
Գայմէ	1080-
Ինկիլիզ լիրասը	110-02
Ֆրանսըզ ալթունը	87-20
Բօլ	80-
Գրէսից ալթունը	51-20
Գարպօն գայմէսի	09-23

ՇԱՌԱՆԸ ԲԱՂՊԼԹ ՄԱՂԱԶԱՆԱՐ

ԴԱՐԱԳԱՇԵԱՆ. —Ֆոթոկրաֆ, Գուլէ-Գարբուսու Ն. 677. Պ. Հէր նէվ բէսիմէր չէքիլիր, վէ Սթամպօլուն չայտոր թէմաշա մահէլլէրինին ֆոթոկրաֆիրը պուլունուր։

ԱՇՐ ԳԱԼԷՄԼԷՐԻ. —Պէյօղլունտա Ալտնալը Զարշըտա (Բասաժ Օրհանթալ) Ն. 15. ՏՐ. Վ.ԻՕԼԻ։

Շեւերէտէ վէ ընէրէլդէտէ ԴՕՆՍ. ՄԻՆՅԱՅՕ 96. Եիւքսէք Գալաթրըմ Գալաթա։

Հ. ԱՎԷԼԼԻՍ. —8 Բասաժ Օրհանթալ. Պ. ալէաթը ճէրրահիյէ մապազասը։

ԾԱՆՆՕԹԹԻ. —Զաթը հագրէթը Բատիշահինին հաքքեաք պաչրը, Եիւքսէք Գալաթրըմ Ն. 29։

Յ. Թ. ՁԱԽՄԸՇԵԱՆ. —Լամպաճը, վէ լամպա, վէ գարեօյա վէ չիրինկա թամիրճիի, Բէյօղլու Ն. 16։

Իչպու իլան ճէտվէլինէ տախիլ օլմագ իսթէյէնէր, Գալաթատա Տէյիրմէն խանընտա 16 Նումէրօլու ԷՄԻԼԻՈՆ ԱՃԱՆՍԻ իտարէխանէսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլի տիրէր։

ԻԼԱՆԱԹ

ԷԼԷԿԹՐԻԿ ԶԱՆԼԱՐԸ

Թ. ԱՃԱՌԵԱՆ

2 լիրա իւճրէթ իլէ խանէ վէ եա մաղազալարա էլէկթրիք զանլարը վաղ օլունտրըզը կիպի, պէօյիւք իշլեր իշլեն տախի ատիր տիւքքեանճըլարա նիսպէթէն 0/0 10 ագնթօ իթմէյէ թէահհիւտ օլունուր։

Պաղչէ գարու Համիտիյէ Նօ.	33
Պ. Ալտա իսքէլէ ճատտէսի »	1
Գալաթա Վ.ոյվոտա Հազրըճըլար »	93
Գատրքէօյ իսքէլէ ճատտէսի »	19
Պէյօղլու Հաճօրուլօ չարշըսը »	4

ԻՏԱԼԻԷԻ ՄԱԼԹՕՍԻՍԷ Վ ԱԲՕՐԼԱՐԸՆԸ

ՎԱԳԹԸ ՀԱԲԼԻԹԷԼԷՐԻ

Իշպու 1883 Յունիսին 27ՆԵՌ բազար էրթէսի կիւնինտէն իթիպարէն

ԱՏԱԼԱՐ ԹԱՐԻԳԻ

ԵԷՎՄԻՑԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Ադրիատիկ սապահըրը Քիւքրէյ-ոյ Մր. Տէ.

11 15	Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը
12 —	Բէնոիք, Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյպէլի, (Պէօյիւք Ատատան 12 45ատ)
2 30	Պէօյիւք Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը
7 45	Բէնոիք, Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը* (Պ. Ատատան սաաթ 8 30ատա)

—

Քիւքրէյ-ոյն Ադրիատիկ

1 45	Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէնոիք*
8 30	Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա
9 45	Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէնոիք
10 45	Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա,

—

ԲԱԶԱՐ ԿԻԻՆԼԷՐԻ

Ադրիատիկ Քիւքրէյ-ոյ

11 —	Պ. Ատա, Հէյպէլի
11 30	Բէնոիք, Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը
7 —	Բէնոիք, Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը, Գատրքէօյ (Պէօյիւք Ատատան սաաթ 7 45ատ)
10 —	Պ. Ատա, Հէյպէլի, Գընալը Գատրքէօյ

—

Քիւքրէյ-ոյն Ադրիատիկ

1 30	Գատրքէօյ, Գընալը, Պուրկազ, Հէյպ՝ Պ. Ատա, Գարթալ, Բէնոիք
2 30	Գընալը, Հէյպէլի, Պ. Ատա
10 —	Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէնոիք

—

ՀԱՅՈՑԱՐ ԲԱՇԱ ԹԱՐԻԳԻ

Իզմիր ՀԱԲԼԻԹԷԼԷՐԻ Գ-ՐԻ-ՈՅԷՖ

ԵԷՎՄԻՑԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Քիւքրէյ-ոյն

Մր. Տէ.

12	Իզմիրէ կիւէն գաթ. Նօ.	2
2 20	Բէնոիյէ կիւէն*	4
7 50	Իզմիրէ կիւէն*	6
10 33	Բէնոիյէ կիւէն*	8

Հ-ոյ-որ Բ-ը-ոյ-ոն

12 45	Բէնոիքտէն կէլէն գթ. Նօ.	1
5 15	Իզմիրտէն կէլէն	3
9 10	Բէնոիքտէն կէլէն	5
11	Իզմիրտէն կէլէն	7

(*) Իչպու սէֆէրլէր բազար կիւնլերի Ֆէնէր պաղչէսինէ կիւէն գաթարարա միթէ ատաբֆ տրը։

ՄԱԳՐԻ ՔԻՕԲ ԹԱՐԻԳԻ

ԵԷՎՄԻՑԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Մ-էրէրէյոյն Քիւքրէյ-ոյ

Ս-ոպոհ

11	Մագրիքէօյ, Սամաթիա, Գուլգարու
1 15	Մագրիքէօյ, Սամաթիա, Գուլգարու

Մ-էրէրէյոյն Քիւքրէյ-ոյ

Ակշամ

10	Մագրիքէօյ, Սամաթիա, Գուլգարու

Քիւքրէյ-ոյն Մ-էրէրէյ-ոն

Ս-ոպոհ

12	Տօղրու Մագրիքէօյիէ

Ակշամ Քիւքրէյ-ոյն

9	Գուլգարու, Սամաթիա, Մագրիքէօյ
11 15	Գուլգարու, Սամաթիա, Մագրիքէօյ

—

ԲԱԶԱՐ ԿԻԻՆԼԷՐԻ

Մ-էրէրէյոյն Քիւքրէյ-ոյ

Ս-ոպոհ

12 15	Մագրիքէօյ, Սամաթիա, Գուլգարու

Մ-էրէրէյոյն Քիւքրէյ-ոյ

Ակշամ

9 45	Մագրիքէօյ, Սամաթիա, Գուլգարու

Քիւքրէյ-ոյն Մ-էրէրէյ-ոն

Ս-ոպոհ

2 —	Գուլգարու, Սամաթիա, Մագրիքէօյ

Քիւքրէյ-ոյն Մ-էրէրէյ-ոն

Ակշամ

11 15	Գուլգարու, Սամաթիա, Մագրիքէօյ

(*) Իչպու սէֆէրլէր Ֆէնէր պաղչէսինէն Ֆէնէր գաթարարա միթէ. ատաբֆ օրմագ իւզրէ Հայտար բաչայա ուզրայանագ տրը։

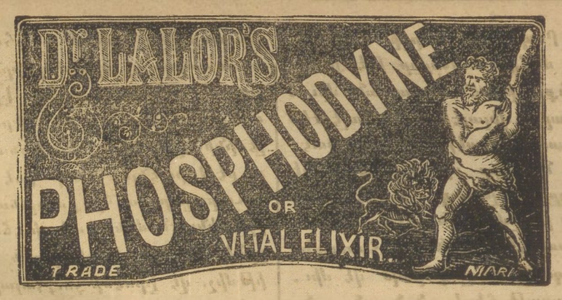

ՍԸՀՇԷՅԻ ԳՕՌԱՎԱՐԷՅ ՓԱՍՕՐՆ ԷՐ

Տօգթօր Ռ. Տ. ԼԱԼՕՐ 1862ատէ իյճատ իտուպ պու իսմի վէրմիշ տիր։

Պու իլաճ՝ մէմալիքը Օսմանլիյէ վէ Հինտիստան վէ Զին վէ միսթէմիքեաթատա սաքին զէվաթա զայէթ միֆիտ վէ կէրէջ գարա ճիրէրէ թէէսիր իլէյիճի վէ կէրէք պիլ ճիմէ ալաթը հայաթիյէյի թազվիյէ վէ թահքիմ իտիճի խարի խարի իլտամ պիր մուալիճէ տիր։

ՏՕԳԹՕՐ ԼԱԼՕՐՆԻ ՖՕՍՖՕՏԻՆԻ խալիս ֆոսֆաթատան եարբիմըշ օլուպ, բայէ հասը լաթիֆ տիր։ Պու իլաճ՝ զայէթ սագիմ պիր մայի (հեղուկ) օլուպ, նէպալթի ալգալօյտ թապիր օլունան էճզա իլլէ մախլուտ վէ խարիգիւտատ գուվվէթ չիֆախէյի հաիզ զէմանըմզ քիմեակիրլիկինին պիր էսէրը նէֆիսի տիր։ Պունուն թէրքիպկինտէ հիչ պիր էճզաի մուգիրրէ օլմայրզ թէէսիրի տսխի դարարարզ օլմազլա, էն ակօյիւք հէքիմէր՝ պու մուապիճէնին, վիճուտրն գուվվէթ հայաթիեսինի թէճատտ իտէճէք պիր գուվվէթ մալիք օլտուզընը, վէ պու խուսուսատա հիչ մանէնտի պուլունմայրզընը թասդիգ իթմիշլէր տիր։ Քէզա պու իլաճ գանն վէ պէյրինին վէ արնրրլարընն էճզաի միթէրքէքիպսինի \գուվվէթլէնտիրիպ վիճուտա ֆէվգէլատտէ մէթանէթ վէրիր, գանը ասլա զայէ իթտիրմէդ, վէ բէք գիյատ չայրզրլարագ պէտլն վէ եախատ գիճն եօրալուր իսէ պու եօրկունդուզուն տսխի էսնիւնիս ալըր, վէ պէյրին վէ ասապին (Ջիգգ) գուվվէթ էլատթիգընէսինի մուհաֆազա իտէրէք ինսանա ֆէրահլըզ, ասատէթ, սէվինճ վէ զայրէթ վէրիր։

ՏՕԳԹՕՐ ԼԱԼՕՐՆԻ ՖՕՍՖՕՏԻՆԻ արնրրլարընն վէ գանընն պօզուգլըգլարընը սէրիտա վէ սուրէթը ասլիմէսէ տէֆ իթտիրի իչուն, չէմտիքի պիլճիմէլէ իլաճլարա ֆայդա տիր։ Պու իլաճ՝ արնրրլարյա գանընն պօզուգլըգլարընը, էն գիյատ արնրը զայբֆիրզընը վէ գիհն վէ վիճուտտա գասֆիր վէ թահսիլ վէ մեշզուլէյէթ քէսրէթիյէ հասրլ օլան իգթիսասրզգլըզը, վէ պաշ վէ գուլագ ադրզընը, վէ իչթահսիզլիգը, միյսէ հագիմսիզլիգինի, վէ գարա հիչէր հասթալզգլարընը, եէլի, ադրզրարտաքի ադրզը, մերգը, հէր տէրէճէսէ արնրը գուվվէթլիգինի, գուվվէթի հաֆիզէ զայֆրընը, պէյնի եումշագլըզընը, քէսթրիսիլիի, սրրթ քէմիքտէքի ադրզը, լումպակօ եանի կէօպէք սանէրարը, ադրզթիգ եանի գայրա արնրրընտա եէրսի պիր ադրզը։ պէլ վէ մէսանէ խասթալզընը, տիֆք գարու վէ գայրիհիմ վէ գայրիհիմի, նէօվգէթի սրթմա, սրագմգ, թրդնէֆէ, վերմ վէ կէօյու իլլէթլէրինի, սրրաճա վէ տէրի խասթալզգլարընը, ագալէք գայբֆիրզընը, վագթսզ քէօրլիյի, էլէհասլ ինսան վիճուտրնտա հէր հանկը ագանդն գուվվէթ հայաթիեսինին նօգսանընտան նէչէթ իսէ նպիճիտիլ իլէթ վէ հասթալզգլարը տէֆ ու իգալէ իսէ։

ՏՕԳԹՕՐ ԼԱԼՕՐ ՖՕՍՖՕՏԻՆԻՆԻՆ թէէսիրի իբի նէվ օլուպ, հեմ սընդը գուվվէթինի արթրրը, վէ հիմ տէ գանդն վէ սրնրրընն գուվվէթինի թէճատտ իտէր։ Պինապարինն պու մուապիճէ՝ գայրթ վիճուտարա գուվվէթ վէրիր, վէ հասթայը էճզէ պիր հալ կէթիրիր քի, գանն իտէրսին հիչ գայրթզգ չէքմիմ տիր։

ՎԷՐՄԻՄԷ ԴԷ Է-Ֆ-Ռ

Պու կիւնդի կիւնտէ պէյն վէ գարաճիյէր խասթալզգլարընտան վէ միսֆէսատարընտան պինէրճէ ինսան էօմէքտէ օլուպ, պու հասթալզգլար հայաթը ինսանդն քէօքիրեա գուրուտրրլար։ Մէգքիր հասթալզգլար բէք չօգ տիրտէ յէթի զէվաթ իւզերինէ ֆէնա թէէսիր իտուպ, դիրա անդէր իչին հայաթ սէվինճի վէ ֆայտալի օլուճաղ եէրտէ պիր եիւք օլուր։ Իրթէ պու կիպի հասթալզգլար չէքէն բէք չօգ զէվաթ չահատէթ իտէրլէր քի, ՏՕԳԹՕՐ ԼԱԼՕՐԸՆ ՖՕՍՖՕՏԻՆԻՆ հէր նէ սուրէթտէ օլսուլ իսէ օլսուն զուհուրա կէլմիշ օլան միյտտ ֆէճատարընտ վէ գարաճիյէր հասթալզգլարընա գարշը պու կիւնէ գատար պուլունմուշ օլան տիկէր հէր նէվի իյճատան իւթիլէն տիր։ Իրթահ աչար վէ միյտէյի տիզէթտիրիր, թէէսիրի ատ բէք չարագ վէ մուհագագա սուրէթտէ կէօրիլիր, էօյլէ քի, էսմիր սէՀմէգ տէրէճէսինէ կէլտիկինտէ վէ զիհին տախի վիճուտրն ֆէնալարը թէէսիրինտէն սայքի ահմազլրգ հալինէ տիչտիրիկինտէ, պու գուվվէթլի իլաճատան պիր գաչ տէֆտ ալընան, հասթանրն մէյսուսիյէթի ատֆ օլար, վէ կէրէք վիճուտտ վէ կերէք գիհնի քէսրը գուվվէթ իտէր։

ԵԻՐՄԻ ՍԷՆԷԼԻԵՖ ԹԷՃՐԻԻՊԷԼԷՐ ատ ատրէրլիմիգի խապթ իտուպ, հէր միլէթին միսթէպէ ֆամիլիապարը վէ գիմթը միսթէրիֆէ՝ իչպու մուհասսէնաթը կէօրմիչ օլուսուգլարընատան, պունա ատրպէսթէճ չահատէթ իտէրլէր։

ՏՕԳԹՕՐ ԼԱԼՕՐԸՆ ՖՕՍՖՕՏԻՆԻՆ չիշէսի 4 վէ 6 վէ 11 չիշինէ սաթըլըր։ Տիւնեանդն հէր թարաֆընտա, էճզաճըլարտա, վէ թիճճարընտա իչպու իլաճ պուլունուր։ 1862ատէն պէրու իչպու իլաճըն քէսրէթէ ֆիւրուխթինէ մէպնի պարդ քիմիանէլէր՝ թազլիտինի եարմրչլար տրր։ Անդն իչին սթիտ մուհարրէր մէվատտա տրգգաթ լազմ տրր։

ԻԼԱՆԸ ՄՈՒՀԻՄՄ. պէհէր շիշէնին իւզերինտէ Ինկիլիզ հիքիմէթինին պիր պանտրալը եարբչտրրլրը օլուպ, իւզերինտէ ամ հայմէթու գրալիցա հազրէթէլերինին միսթէպէր գամիսէրլերի էմրի իլէ «ՏՕԳԹՕՐ ԼԱԼՕՐ ՖՕՍՖՕՏԻՆԻՆ, «Լընտն, Ինկլընտ» քէլիմէլէրի Ինկիլիզճէ օլարագ եազրմըշ տրր։ Էկեր պու եազը օրմագտա գարպ տրր։

ԵէՄԷրլէր՝ ՖՕՍՖՕՏԻՆԻՆԷՆ կիւնտէ 3 չօր գա գաչըրդյա թասանան եարբմ սաաթ էվվէլ եախատ պիր սատաթ սօնդրա ատմալը տրրլար։ 5 եաչընտա վէ օնտան էօդարը օլան չօճուգլար թասամ իւզերինտէն քիչիքք պիր գարդգլա ալմալը տրրլար։ Զատֆ գիյատէ օլուպ, գուվվէթ հագմիսէ բարթէտարը օլմաչ իսէ, Քսէրէս վէ Մատերա կիպի մահալլէրին նէֆես չարապլանատ պիր գատէ գալընրը։ Պու իլաճըն չիշէսինի՝ ագզընը էյիճէ գարպարագ, հասվալը վէ կիւնէշ կէօրմէյէն պիր մահալէ գոյմալը տրր։

ՏՕԳԹՕՐ Ռ. Տ. ԼԱԼՕՐ

Թարաֆընտան իսմալ օլունմուշ տրր։

Պէյ Հավգտա 32 Նօ. Կէյսֆարա Սթրիթսէ,

ԼԸՆՏՆ Ն. ՈՒ. ԻՆԿԼԸՆԴ

Ֆոսֆաթինին սահիպի վէ մուճիսի։

Պէյօղլու Գալաթա վէ Սթամպօլդն պիլճիմէ պաշլանա էճզաճանէ վէ սպէչար տիքքեանդարընտա պուլունուր։

Թարտան վէ բէրաքէտէ մուապէթ իչին Գալաթատա Վ.ոյվոտա գուրպինտէ Եիւքսէք Գալաթրրմատա Ն. 95-97ատէ Ռումիմի Ինկիլիզ մաղազասընտա ամմարը մահսուսաբ Լամանտ Գարանայա միրաճաաթի իմմէլի տիր։

RÁKÓCZY

ՄԻՏԱԼԻԱԼԱՐ

ՐԱԳՕԳՋԻ ԹԱՊԻՐ ՕԼԸՆԱՆ ԱՃԸ ՄԱՏԷՆ ՍՈՒՑՈՒ ՎԷ ԷՆ ԱԼԱ ՄԻՍՕՀԻԼ

Մէչանիյրը աթրպպա թարաֆընտան խտիկն անպիգլէրէ կէօրէ Բազագդի տը Պիւտ թապիր օլունան սու՝ չիմտիյէ գատար մալիւմ օլան ադը մատէն սուլարընն իչինտէ էն ՀԱՐԵՆ ՄԱՐԵՆ ԲՈՒԼԷ ՕԼԱՆ ԱՍՏԱՐ տրր վէ եարարլըզը տտ չիւպհէմիզ տիր։

Իչպու մուապիճէտէ պիր չօգ մալէլէ վէ ռէլֆէր գէ ասասա պուլունուսուգունտան, գարրն ադրբլարընա, էսքիմիշ նէվգիպլէրէ, պաշ ադրբլարընա վէ տիկէր պու կիպի ադրբլարա գուլլանըլտրգտա բէք գիեատէ եարար։ Քէզպիք մէգքիր իլաճատա պիր խայլի Լիթիոն թապիր օլունան էճզա մէվճուտ օլտուզունտան, եէլէ, նէքբիսէ, վէ մէսանէտէ հասրլ օլան թուզ վէ թաշ վէ եարա վէ սատիր պու կիպի խասթալզգլարա գարշը տախի իսթիմալ օլունապիլիր։

Պիլճիմէ էճզաճը վէ սրէչար տիքքեանդարընտա ֆիւրուխթ օլունուր։

Ա.ոհապը

ՊՈՒՏԱԲԼՍԹՏԷ ԼՕՋԷՐ ՊԻՐԱՏԷՐԼ

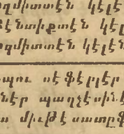

ՊԱԼՍԱՄԻՆԸ ՇԱՐԳԻ

Զիյատէ սաղուգ վէ կիւնէյին թէէսիրինտէն մուհաֆազա իտէրէք ինսանդն պէտէնինի եուրդագ սագլար վէ բէնկիի պագմայարագ կիւզէլլիկինի տէ իպգա իտէր օլմաղլա, գարբլարդն էքսէրիսի պուլունու խթիմալ իտէրլէր։

Մաիլամ օլարդը վէ հհկէ չէհրէտէ էրկէնկիք, բուխիտ վէ չանդրդ վէ չէ վէ պունդարա միչաչիհ էմրագա Պալսամինը Շարգի իսթիմալ օլանդրդ, եանի սապահ վէ ագշամ պիր ֆինճանա դօնբլրդ ինէ տիլգէնո իլէ չէհրէյէ վուրուլարդը հալալ հիչ պիր չէյ գալմամարգտան մատտա, ինանդն եիւզունին հիսանու տն վէ լիթանէթինի տէ սագլար։ Գարբլարդն չէհրէ վէ մէմլեքէյիյէ սակիր ագալարընտա բէյտա օլան չիլ տէՀիյէն իլլէթի տէ տէֆ իտէր։ գաչընան եէրլերէ տէ տիլպէնո ինէ վուրբլարդ։ գարբլար՝ սապահլարդը եիւպլէրինի երգագ իքէն պիր մրգտար տտ Պալսամինը Շարգի իկէ սիլինտիքլերինտէ, չէհրէյերինի կիւնէչին թէէսիրաթնտան հրվդ իտուպ կիւզելլիքլերինի վրգայէ իտէրլեր։

Պալսամինը Շարգի՝ գրբրն տուտագ, տէրի վէ էլլեր իլէ ալագլարտտ վուգուա կէլէն եարբզլարդ կէչիրտիկի կիպի, տէրի խասթալզընդա տտ բէք գիյատէ ֆաիտէլի վէ միէտտիր տիր։ պիր չորպա գաչրդր տօղրուդ պիր գատէ Պալսամինը Շարգի սույտ գօնբլրդ իսթիմալ օլունտրգտտ չէհրէտէ պուլունան լէգէլէրի տէ գ ու գաթ իթտիկի կիպի, ուսթուրտարն թրաշտան սօնրա վէրտիկի եանրգլրդը վէ պունդն կիպի տվարբդը տտ կէչիրիր։ վէ հէմ պէօյիւք առէտիլէր վէ հէմ չօճուգլար իչին գուլլանընդր։

Պալսամինը Շարգի Պէյօ.լունտա Տօղրու եօլտա քեսին Բարիզ Տարիլ ֆիւնուդը Թրպպկէսի ազասընտան Գ-ՈՆԴԷ-ոյ պիրտաէրլէրին Ինկիլիզ էճզախանէսինտէ պուլունուր։ Գունդար՝ Պալսամինը Շարգինին հէմ մուճիտի վէ հէմ տէ իմալ ու թէրքիպ խյէյնէրի տիրէր։

ՐԻՀՊԻՐԸ ԳԱԼԱՆԻՑՆ

Իչպու քիթապ՝ չիմտիյէ գատար նէչր օլունան 6 ճիլտ Տիւթուրտա միւնէրիճ գավանկին վէ նիրզանսթրն մէրի իլ իճրա վէ եա միւնֆէսիս վէ եախատ գավանինը ճէտիտէի լահրգայա մուԹթալը պուլունմատրգլարընտան տօղալը էքսէրիա տավարընը զայ իտէն հէր սընդրգ միլէթտաչարընդրը՝ քիթապը մէգքիրը գրատթլա քէսպր մալիումաթ վէ խթիֆատ իտէճէքլէրի չիպհէսիգ տիր։

Էսէրը մէգքիրը նաչիրի՝ վիլայաթը Շահանէնին հէր հանկը սընտան քէնտիսինէ պիր սրբարրզ վուգու պուլուր իսէ, 14 ղրուչրգ բօսթա բուլը կէօնտէրիլտիկի թագտիրտէ, իչպու սրբարրը տերհալ իճրա իտէճէկինի թէահհիւտ իտէր, վէ բօսթա բուլը կէօնտէրէնլէրին բօսթա իւճրէթինտէն տէ մուաֆ օլաճագլարընը պէյան էյլեր։

Մէգքիր քիթապըն Քէօբրիւ պաչընտա 4 նիւմէրօլը Քիւթիւպխանէի Օսմանիտ սաթրլմագտա օլտրը։ Վէ Քիւթիւպխանէի մէգքիր միւտիրի Տ. Գրիգ որեան Ռավհանէնէ էֆէնտինին իչպու էսէրին նաչիրի պուլունտրը ճիհէթլէ, վուգու պուլաճագ իրսալաթ էֆէնտիի մումմիլէյհ նամինա կէօնտէրիլմէլի տիր։

Տէրսաատէթտէ քիթապը մէգքիրը պէհէր նիւսխէսի 12 ղրշ.ա սաթրլմագտա տրր։ 10—3

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻԶԱՉ

ԱՆՏՕՆ ՍԱԳԱԵԱՆ